

ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

Potential of Local Administrative Organization and Ecotourism Management :
A Case Study of Saladan Sub-district Ko Lanta District, Krabi Province

อนุสรณ์ ลูกจันทร์
Anusorn Lukjun

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Master of Public Administration
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

Potential of Local Administrative Organization and Ecotourism Management :

A Case Study of Saladan Sub-district Ko Lanta District, Krabi Province

อนุสรณ์ ลุกจันทร์

Anusorn Lukjun

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Degree of Master of Master of Public Administration

Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ผู้เขียน นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.สมานีย์ ช. บุญพันธ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประมาณ เทพสงเคราะห์)

.....กรรมการ

(ดร.สมานีย์ ช. บุญพันธ์)

.....กรรมการ

(ดร.สิริวิท อีสโร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

.....

(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งสว่าง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ .....

(ดร. สมานีย์ ช. บุญพันธ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ .....

(นายอนุสรณ์ ฤกษ์จันทร์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการขออนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ .....

(นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
ผู้เขียน	นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์
สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ ศึกษาปัจจัยศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล นักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 438 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์ความถดถอยเชิง พหุคูณ และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ศาลาด่าน นักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง โดย ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ส่วนด้านการรักษาภูมริะเปียบ และข้อกฎหมายอยู่ในระดับน้อยสุด การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ที่มีระดับ การศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่างกับผู้ที่มีระดับ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลายหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรอิสระที่ส่งผลตัวแปรตาม พบว่าในภาพรวมปัจจัย ศักยภาพการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหาร

(6)

บุคคล ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และด้านการรักษาภาวะเป็ยบและข้อ
กฎหมาย ส่งผลเชิงบวกต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม ด้านการ
จัดการ และด้านการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับ
การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด คือ ปัจจัยศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศักยภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thesis Title	Potential of a Local Administrative Organization in Ecotourism Management: A Case Study of Saladan Sub-district, Ko Lanta District, Krabi Province
Author	Mr. Anusorn Lukjun
Major Program	Public Administration
Academic Year	2018

ABSTRACT

The purposes of this study on potential of a local administrative organization in ecotourism management: a case study of Saladan Sub-district, Ko Lanta District, Krabi Province were to explore potential of this local administrative organization in its work that affected ecotourism management, and examine work potential factors of the sub-district administrative organization affecting ecotourism management. Data were collected through 439 copies of questionnaire responded by employees of the sub-district administrative organization, tourists, and local people. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, variance analysis, and multiple regression analysis. Qualitative data were collected from 20 informants consisting of employees of Saladan Sub-district Administrative Organization, tourists, and local people. The study found that the potential of the local administrative organization in ecotourism management was at a moderate level with tourist attractions management at the highest level of potential, and enforcement of rules, regulations and laws was at the lowest level. The comparison between personal factors and levels of ecotourism management revealed that subjects with different levels of education were significantly different in their opinions on ecotourism management at the level 0.01; subjects with primary education were different in their opinions from those with lower-secondary and higher-secondary school

education or equivalent on ecotourism management at a statistical significance of 0.05. Analysis to determine independent variables affecting dependent variables revealed that overall, there were four potential work factors: tourist attractions management, personnel management, local participation management, and rules, regulations, and law. They positively affected the levels of ecotourism management in terms of activity, management, and participation at the statistical significance level of 0.05. The factor that most affected ecotourism management was work potential in management of tourist attractions.

Keywords: Ecotourism, potential, local administrative organization

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของ ดร.ชายนิย์ ช. บุญพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ดร.ประมาณ เทพสงเคราะห์ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานโดยมี ดร.ชายนิย์ ช. บุญพันธ์ และดร.สิริวิทย์ อิศโร เป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอาจารย์พูนศักดิ์ เงินหมื่นที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อติชม และให้ความช่วยเหลือด้านวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทุกท่านที่ให้ความสะดวกด้านอำนวยความสะดวก และประสานงาน ในการทำวิทยานิพนธ์ให้ผู้เขียนตลอดมาตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูล ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้นำชุมชนและประชาชนตำบลศาลาด่าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ที่ให้ข้อมูลและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้วิจัยในทุกด้านและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

ท้ายนี้ผู้เขียนขอโน้มรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้เขียนมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอให้เป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้เขียน ตลอดจนผู้เขียน หนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้เขียนจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

อนุสรณ์ ลูกจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการภาพ	(13)
รายการตาราง	(14)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	6
สมมติฐาน	7
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีการศึกษา	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	12
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	33
แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	43
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
กรอบแนวคิดในการวิจัย	64

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
แบบแผนการวิจัย	69
เครื่องมือในการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
ผลการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล	79
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล	
กับระดับผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	91
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล	
กับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	100
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ และตารางแสดงความคิดเห็น	
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสอบถาม	136

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	145
ภาคผนวก ค แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	157
ภาคผนวก ง แบบสอบถามระดับความคิดเห็นศักยภาพองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	159
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	177
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	182
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์	184
ประวัติผู้เขียน	186

รายการภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 2.1 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	17
ภาพประกอบ 2.2 ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	35
ภาพประกอบ 2.3 ความหมายของ Competency ตามแนวคิดของ McClelland	45
ภาพประกอบ 2.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลลาด่าน	52
ภาพประกอบ 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	64

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	20
2.2	กิจกรรมการท่องเที่ยว	56
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตำบลศาลาด่าน	67
3.2	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน	68
3.3	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	68
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์การปกครองส่วนตำบลนักท่องเที่ยวและ ประชาชนในท้องถิ่น	77
4.2	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน	79
4.3	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหารบุคคล	80
4.4	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารบุคคล	81
4.5	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	83
4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาภูมริะเบียบและข้อกฎหมาย	84

รายการตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	85
4.8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	86
4.9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	87
4.10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	89
4.11	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	90
4.12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามเพศ	91
4.13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอายุ	91
4.14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา	92
4.15	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลต่อ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา	92
4.16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอาชีพ	93
4.17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพ	93
4.18	ชุดแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์	94

รายการตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.19	ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวและด้านการรักษาภูมิลักษณ์และข้อกฎหมาย กับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน	95
4.20	ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวและด้านการรักษาภูมิลักษณ์และข้อกฎหมายกับ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน	96
4.21	ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวและด้านการรักษาภูมิลักษณ์และข้อกฎหมายกับ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการขององค์การ บริหารส่วนตำบลศาลาด่าน	97
4.22	ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นกับ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การ บริหารส่วนตำบลศาลาด่านศาลาด่าน	98
4.23	ปัจจัยที่มีผลต่อระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านบริหารบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กา รบริหารส่วนตำบลศาลาด่านศาลาด่าน	99

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของโลก ในปี พ.ศ. 2558 มีมูลค่ากว่า 7.86 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 9.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) โดยที่ประเทศไทยมีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประมาณ 2.77 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมากรเข้าไปทำตลาดเชิงรุกในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทั้งยังมีมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐเป็นตัวกระตุ้นในจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2561 ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตั้งรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรวมไว้ที่ 3.1 ล้านล้านบาท โดยทางท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ และปรับปรุงรูปแบบการท่องเที่ยวแบบเดิม ๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและรักษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) นอกจากนี้องค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization : UNWTO) ได้พยากรณ์ว่าในปี พ.ศ. 2563 จะมีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางต่าง ๆ ทั่วโลกประมาณ 1,600 ล้านคน ซึ่งภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมคือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก และกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยมีนักท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

แนวโน้มการท่องเที่ยวในตลาดโลกจากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) พบว่าในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั่วโลก 1,186 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 จำนวน 52 ล้านคน หรือร้อยละ 4.6 และการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 10 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) นำไปสู่การสร้างงานถึง 284 ล้านตำแหน่งงาน และสร้างรายได้ 1,260 พันล้านเหรียญ (กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์, 2560) ทั้งนี้ UNWTO ได้คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก จำนวนกว่า 1.8 พันล้านคน สำหรับแนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่

11 ของโลก สะท้อนให้เห็นจากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 14 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2552 มาเป็น 29.8 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมากเป็นอันดับที่ 11 ของโลก ประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีและลาว ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (ไทยเที่ยวไทย) ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2559 เติบโตเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 5.79 ต่อปี สำหรับช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 58 ล้านคน ก่อให้เกิดการขยายตัวร้อยละ 5.28 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาตามลำดับ ซึ่งเป็นการเติบโตทั้งในเมืองหลักและเมืองรอง โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ยังคงให้ความสำคัญต่อทุกกลุ่ม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวใน 12 เมือง ต้องห้าม...พลาด เป็นต้น รวมถึงการท่องเที่ยวในระดับชุมชนต่างๆ เพื่อกระจายประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง (กรมการท่องเที่ยว, 2560)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มของโลก ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์แนวโน้มหลักของโลกหลายประการที่จะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยว (Tourism Segment Trends) เนื่องด้วยปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทุกมิติส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม อีกทั้งวิวัฒนาการดังกล่าวยังจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลก โดยสามารถจำแนกตามพฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยว ออกเป็น 13 กลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาด (Sea Sun Sand Tourism) การท่องเที่ยวเชิงการประชุมและนิทรรศการ (MICE) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเชิงการเลือกซื้อสินค้า (Shopping Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสันทนาการและความบันเทิง (Entertainment Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism) ในระยะ 10 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของโลก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และนักท่องเที่ยวเชิงการประชุมและนิทรรศการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนแบ่งทางตลาดเชิงมูลค่าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับทางทะเลและชายหาด อีกทั้งยังมีแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในแถบเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น สาเหตุประการหนึ่งมาจากความแพร่หลายของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ผ่านกระแสโลกสังคมออนไลน์หรือสื่อสังคมดิจิทัลอีกทั้งความต้องการสัมผัสแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเริ่มมีแนวโน้มเติบโตอย่างชัดเจน เช่นเดียวกันกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมไปถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คาดว่าจะมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณเช่นเดียวกัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและเมืองซึ่งมีสาระที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการโดยในส่วนของภาคใต้ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยง รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงสนับสนุนให้จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสร้างคุณค่าห่วงโซ่ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวโดยเน้นคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว สำหรับการพัฒนาเมืองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง โดยรวมองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นในเขตเมืองให้มีขนาดที่เหมาะสม เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อให้บริหารจัดการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผน การพัฒนาเมือง การจัดทำผังเมือง และการบังคับใช้ อีกทั้งเพิ่มบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางในการสนับสนุนการพัฒนาเมืองทั้งด้านเทคนิคและการจัดสรรงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน (วาริชดี มัชฌิมบุรุษ, ม.ป.ป.) โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่า การจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบและทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้ง

ยังเป็นการพัฒนาและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งหากท้องถิ่นใดก็ตามมีสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้ ก็จะทำให้พื้นที่นั้น ๆ สามารถดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว การส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นโอกาสในการส่งเสริมการประกอบอาชีพการพัฒนาอาชีพและรายได้แก่ประชาชนให้เหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันทำให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้สนองความต้องการในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้นทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งบางครั้งเกินความจำเป็นจนทำให้ระบบนิเวศต่าง ๆ เสื่อมดุล ทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างเสื่อมโทรม ร่อยหรอหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงจนไม่สามารถเอื้อประโยชน์ได้เช่นเดิม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการ หรือมาตรการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม และมีเหตุผลเพียงพอ ทั้งนี้รวมถึงการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องดำเนินการควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับความนิยมมากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะสถานที่ที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรและกิจกรรมเชิงนิเวศและผจญภัยที่มีมาตรฐาน และเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศถือเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพักผ่อนกับธรรมชาติและเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งนักท่องเที่ยวเข้าไปแล้วได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นเต้น ทำทาย ผจญภัย และได้ประสบการณ์แปลกใหม่ โดยในปัจจุบันมีผู้ประกอบการหลายรายหันมาให้ความสำคัญกับกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เช่น การพายเรือคายัค ล่องแก่ง ปีนเขา ไรยตัว ดูนก และเดินป่า เป็นต้น โดยกิจกรรมถูกพัฒนาขึ้นตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความเป็นธรรมชาติ กลุ่มที่รักในความท้าทาย หรือการนำความแปลกใหม่มาผสมผสานกับความท้าทายทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น (โครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม Eco & Adventure, 2555)

ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นพื้นที่ชุมชนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างดี จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายหลายแห่ง ทั้งชายหาด ทะเล ดำน้ำดูปะการัง พายเรือแคนู เรือคายัค เดินป่าชมไพร รวมทั้งมีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนที่หลากหลายสามารถประสานกันได้อย่าง

กลมกลืน ซึ่งตำบลศาลาด่านจะมีชุมชนต้นแบบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ บ้านทุ่งเหยี่เพ็ง ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของอำเภอเกาะลันตา มีลักษณะเป็นป่าชายเลนทางด้านทิศตะวันออก และเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา ซึ่งหมู่บ้านแห่งนี้จะอยู่ติดกับป่าชายเลน และลำคลองน้ำเค็ม ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทำให้เกิดแนวคิดในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ในการหาเลี้ยงชีพ โดยบ้านทุ่งเหยี่เพ็งเป็นชุมชนต้นแบบหมู่บ้านท่องเที่ยววิถีชุมชนของจังหวัดกระบี่ เนื่องจากคนในชุมชนกำลังช่วยกันศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพัฒนาหมู่บ้านให้กลายเป็นหมู่บ้านสีเขียว เพื่อการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่กับอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในส่วนของการดำเนินงานชาวบ้านได้ร่วมกับกรมป่าไม้หันมาฟื้นฟูสภาพป่า จัดสรรพื้นที่เป็น 2 ส่วน ได้แก่ การจัดการป่าชุมชนและการอนุรักษ์ เพื่อให้เป็นศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชุมชนและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งการทำธนาคารปูม้า เพื่อไม่ให้มีการจับปูในฤดูวางไข่ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดำเนินโครงการ Home Plus สนับสนุนให้ครัวเรือนจัดทำโฮมสเตย์ โครงการทะเลเพื่อวันพรุ่งนี้ ซึ่งมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตชุมชนกับธรรมชาติ สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชน (สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์, 2560)

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2560 มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ให้ทั่วถึง เพื่อที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการในการบริหารท้องถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจโดยชอบธรรมในการเข้ามามีบทบาทด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ดูแลรับผิดชอบ 4 ประการ คือ การกำหนดวิธีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การบริหารงานบุคคลดูแลแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการจัดหาและใช้จ่ายงบประมาณเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2551)

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีความพร้อมและความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ยังคงคุณค่าทางธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งถือเป็นต้นทุนของท้องถิ่นที่พร้อมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เนื่องจากสภาพทำเลที่ตั้งทางธรรมชาติที่เหมาะสม ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว คือ การที่ชุมชนและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงระบบนิเวศในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2560)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” เพื่อเสนอแนะและเป็นข้อมูลเพิ่มเติมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพรวมถึงการบริการงานบุคคลที่เกี่ยวข้องของงานด้านการท่องเที่ยวทั้งยังสามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นไปอย่างราบรื่นและนำไปสู่การอนุรักษ์ ดูแล ปันฟูทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านในด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ของศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านที่ส่งผลต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

3. สมมติฐาน

3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีศักยภาพการปฏิบัติงานกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก

3.2 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน

3.3 ศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านส่งผลต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

4. ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

4.1 ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชน นักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.2 เพื่อเป็นแนวทางให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหามุ่งเน้นการหาวิธีการที่เป็นขั้นตอน และเป็นระบบในการศึกษา ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งศึกษาปัจจัยศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการปรับปรุงศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.2 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านศาลาด่าน หมู่ที่ 2 บ้านพระแอะ หมู่ที่ 3 บ้านไล่ะบาหระ หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งเหยพังและหมู่ที่ 5 บ้านไล่ะดูหยง

5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งกลุ่มตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ประชากรสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวน 375 คน โดยเลือกจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) นักท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวน 50 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำนวน 13 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ

การศึกษากลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ผู้ประกอบการ ภาควิชาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนนักพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 6 คน

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในช่วงระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือน เมษายน พ.ศ. 2562

6. วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง เป็นการเดินทางที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งต้องไม่รบกวนลักษณะปกติของธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทัศนียภาพ พืชพันธุ์และสัตว์ตามธรรมชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมของท้องถิ่นโดยเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ศักยภาพ หมายถึง เป็นความสามารถที่ยังไม่พัฒนาหรือพัฒนาไม่เต็มที่ ทำให้ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สามารถแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถที่มีอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ประกอบกิจการอยู่ในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น ร้านของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง เป็นสิ่งที่ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุขเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพการให้บริการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งประกอบไปด้วย ที่พักแรม อาหารและสถานบันเทิง การบริการนาเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก ระเบียบการเข้า-ออกประเทศ และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

ด้านพื้นที่ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ในพื้นที่นั้น

ด้านกิจกรรม หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา

ด้านการจัดการ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยที่มีการจัดการที่ยั่งยืนและครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การ

จัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ การควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมี
ขอบเขต เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและ
สังคม

ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและ
ประชาชนท้องถิ่น โดยวิธีการมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน การปฏิบัติตามแผน ชุมชนได้รับ
ประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ รวมถึงการร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิด
ผลประโยชน์ในท้องถิ่น รวมทั้งกระจายรายได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยมีเนื้อหาสาระดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
  - 1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
  - 1.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
  - 1.3 ประเภทของการท่องเที่ยว
  - 1.4 ภาศัการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
  - 2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
  - 2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
  - 2.3 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
  - 2.4 นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
  - 3.1 ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
  - 3.2 ด้านการบริหารบุคคล
  - 3.3 ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น
  - 3.4 ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย
4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
  - 4.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
  - 4.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. บริบทพื้นที่ศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี เมื่อปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ.1963) และได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขเกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ 1) ต้องมีการเดินทาง 2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และ 3) ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง และได้อธิบายเพิ่มเติมของจุดมุ่งหมายของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวต้องมีไว้เพื่อการประกอบอาชีพ การไปอยู่ประจำ และเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย อย่างดังต่อไปนี้ ได้แก่ เพื่อพักผ่อนในวันหยุด เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา เพื่อการศึกษา เพื่อการ กีฬาและบันเทิง เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ เพื่องานอดิเรก เพื่อเยี่ยมเยือนญาติ มิตร เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจและเพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : W.T.O, 1970) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) ซึ่งเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อกันและวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ ซึ่งไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

นิศา ชัชกุล (2551) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ เป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การพักผ่อน และการกินอาหารนอกร้าน ในส่วนของวรรณาวงษ์วานิช (2546) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่กระทำเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากงานประจำ โดยการท่องเที่ยวจะหมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงว่าระยะทางว่าจะใกล้หรือไกลและการเดินทางนั้นจะมีการพักผ่อนหรือไม่ ซึ่งปัจจุบันการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบด้วยกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม จำนวนสมาชิก หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น โดยแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกได้ 5 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบคือ

1.1 การท่องเที่ยวแบบกลุ่มเหมาจ่าย (Group Inclusive Tourism : GIT หรือ All Inclusive Tourism : AIT) เป็นการท่องเที่ยวที่ธุรกิจนำเที่ยวขายรายการนำเที่ยวเบ็ดเสร็จให้กับ

นักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยธุรกิจนำเที่ยวเป็นผู้จัดการทุกอย่างเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยที่นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องวางแผนเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวนั้นเลย

1.2 การท่องเที่ยวแบบอิสระ (Foreign Individual Tourism : FIT) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ต้องจัดการวางแผนไปท่องเที่ยวด้วยตัวเองทุกอย่าง

2. การท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ เครื่องบิน เรือไปยังสถานที่ซึ่งแตกต่างไปจากประเทศที่อาศัยอยู่ โดยผ่านขั้นตอนวิธีการระหว่างประเทศ เช่น ด้านตรวจคนเข้าเมือง

2.2 การท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism) เป็นการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ภายในอาณาบริเวณประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่

3. การท่องเที่ยวตามการจัดการ สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

3.1 การท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนเจ้าของท้องถิ่นทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างไม่รบกวนธรรมชาติ โดยมีการปกป้องและรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติต่าง ๆ ไว้ให้คนรุ่นหลังได้สืบต่อ โดยเป็นการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามของทรัพยากรธรรมชาติโดยที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 รูปแบบ คือ

ก. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) ซึ่งฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2550) กล่าวว่า เมื่อเอาค่านิยมของนักท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวมารวมเข้าด้วยกันแล้ว นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่อื่น เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและไปด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตามที่มีใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้ โดยใช้เวลาเดินทางไปกลับมากกว่า 24 ชั่วโมง (ต้องมีการพักค้างคืนในจุดหมายปลายทางหรือสถานที่ท่องเที่ยว) ซึ่งเป็นการเดินทางที่มีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้
2. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
3. เดินทางด้วยความสมัครใจ

ข. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญครอบคลุมเรื่องสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการ

รักษาสีสิ่งแวดล้อม เคารพความเป็นชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีกระบวนการมุ่งสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (พยอม ธรรมบุตร, 2561)

3.2 การท่องเที่ยวเชิงประเพณีนิยม (Conventional Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นปริมาณของนักท่องเที่ยวและความสนใจเฉพาะด้านเป็นหลัก โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

4. การท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของการเดินทางสามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

4.1 การท่องเที่ยวเชิงการพักผ่อน (Leisure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อทำให้ร่างกายผ่อนคลายทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อความเพลิดเพลินใจ ลดความเครียดจากการทำงาน เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งธรรมชาติที่มีความสงบ อากาศบริสุทธิ์และใกล้ชิดธรรมชาติ ซึ่งรวมถึงการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย

4.2 การท่องเที่ยวเชิงความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) สามารถแบ่งย่อยได้ 3 รูปแบบ คือ

ก. การท่องเที่ยวเชิงความบันเทิง (Entertainment Tourism)

ข. การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism)

ค. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism)

5. การท่องเที่ยวตามการตลาด สามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ

5.1 การท่องเที่ยวตลาดมวลชน (Mass Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบพำนักโดยให้บริการท่องเที่ยวแบบราคาถูก ๆ

5.2 การท่องเที่ยวตลาดหรูหร่า (Elite Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สูงมาก เพราะมุ่งให้บริการทางการท่องเที่ยวแบบพรีเมียมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง

ขณะที่รัฐชญา มณีเนตร (2552) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น ในปีเดียวกันสำนักพัฒนาการท่องเที่ยวกล่าวว่าการท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนยังสถานที่ต่างถิ่น ซึ่งมีใช่เป็นการพำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น

และเป็นการเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพ หารายได้ (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว, 2552)

นอกจากนี้วิมล จิโรจน์พันธ์ และคณะ (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ผู้คนหรือประชาชนได้ไปเยี่ยมเยือนยังสถานที่หนึ่ง เพื่อการเที่ยวชมเมือง เยี่ยมญาติและเพื่อน พักผ่อนวันหยุด ทั้งระยะสั้นและระยะยาว และอาจหมายรวมถึงบุคคลที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ ทาง การเมือง การประชุมธุรกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ทางธุรกิจตลอดจนการเดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือไปทำการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ โดยที่มาเหล่านี้สามารถใช้บริการคมนาคมขนส่งได้ทุกรูปแบบนอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นการที่มนุษย์เดินทางออกจากที่พัก ไปยังสถานที่อื่น ๆ ในระยะเวลาสั้น ๆ และมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างพักอาศัยชั่วคราวในสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร
2. เดินทางเพื่อไปประชุมสัมมนา
3. เดินทางเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น การศาสนา การศึกษา เล่นกีฬา และรักษาสุขภาพ

(พิมพ์วรรณ สุจารินพงศ์, 2549)

McIntosh R.W. (1980) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อจุดหมายต่าง ๆ โดยมีมูลเหตุจูงใจ 4 ประเภท ดังนี้

1. มูลเหตุจูงใจทางด้านกายภาพ หมายถึง ความต้องการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมทางการเล่นกีฬา หรือรักษาสุขภาพ พักผ่อนตากอากาศชายทะเล หรือร่วมกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ
2. มูลเหตุจูงใจทางวัฒนธรรม หมายถึง ความต้องการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในแหล่งอื่นที่มีใช้ที่อยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ดุริยางค์ศิลป์ ประเพณีต่างๆ
3. มูลเหตุจูงใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง ความต้องการพบปะสังสรรค์กับผู้คนใหม่ ๆ หรือเพื่อนเก่า ญาติพี่น้อง
4. มูลเหตุจูงใจด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ หมายถึง ความต้องการพัฒนาตนเองให้มีฐานะหรือเกียรติภูมิสูงอาจเป็นไปเพื่อการศึกษาการประชุมและการติดต่อธุรกิจ

ต่อมา Lumsdon (1999) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ติดต่อและสัมพันธ์กับกิจกรรมของบุคคลโดยสามารถเกิดขึ้นจากการที่เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนและการติดต่อธุรกิจ ซึ่งเขาเหตุผลกระบวนการแลกเปลี่ยนทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการเดินทางและการท่องเที่ยว

โดยสรุปจากความที่กล่าวมาทั้งหมดได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เกิดขึ้น เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทาง ของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการ ชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิด ปრაกฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง (นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน)กับธุรกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความ ต้องการของนักท่องเที่ยว ภาครัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว

1.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ปัจจัย (5A's) ดังภาพ 2.1

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การขนส่งการคมนาคมที่เชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวสนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง ตัวเมือง รวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน ของพื้นที่ ได้แก่ ถนนทางหลวง โครงข่ายคมนาคม ซึ่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นถือได้ว่าเป็น ปัจจัยสำคัญ และเป็นหัวใจของการท่องเที่ยว

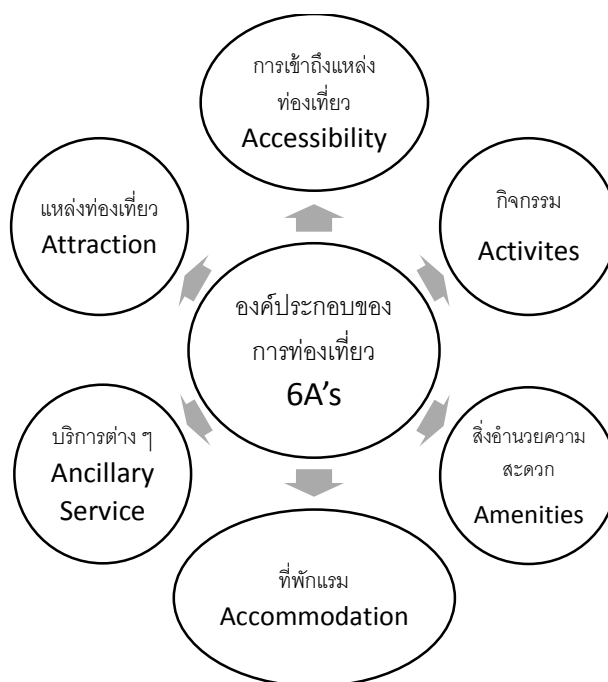
2. ที่พักแรม (Accommodation) ถือเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวซึ่งต้อง ค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 คืน ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม งานมหกรรม ประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนเจ้าบ้าน

4. กิจกรรม (Activities) ถือเป็นหัวใจสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยวสำหรับ นักท่องเที่ยวที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์จำเป็นต้องมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม ซึ่ง กิจกรรมอาจเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เช่น การดำน้ำ การทอผ้า การจับปลา การทำหัตถกรรม พื้นบ้าน รวมไปถึงกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น การพายเรือ ดำน้ำ ดูปะการัง เดินป่าดูนก หรือ กิจกรรมผจญภัย เช่น การปีนหน้าผา การล่องแก่ง และการขี่ช้าง เป็นต้น

5. บริการต่าง ๆ (Ancillary) ในแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นต้องมีบริการด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ธนาคาร ATM โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน เป็นต้นขณะที่ Pelasol (2012) ได้กล่าวว่า การที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนั้นต้อง เข้าถึงพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งควรคำนึงถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6 ประการได้แก่ การเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การ

ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรม (Activities)

ภาพ 2.1 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

ที่มา : ปรับปรุงจาก Steven (2008) และพยอม ธรรมบุตร (2549)

ทั้งนี้สอดคล้องกับ Steven (2008) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประสบการณ์ และการนำเสนอทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้อื่น ๆ แก่ผู้บริโภค สิ่งสำคัญ คือแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ (6A's) ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) เป็นการจัดการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความสะดวกรวดเร็ว รู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในสถานที่ที่จะเดินทางไป เพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบกและทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว โดยที่แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ โดยที่พักประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับที่ต่างกันอีกด้วยเช่น ภัตตาคาร บาร์ ฟิตเนส สระว่ายน้ำ ชาวน่า และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เป็นต้น

5. กิจกรรม (Activities) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นกันในยุคปัจจุบันซึ่งการท่องเที่ยวมิได้หมายเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงามของป่าไม้ธรรมชาติ โดยที่ความสำคัญสำหรับผู้มาเยือน คือการได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การเดินป่า เพื่อศึกษาระบบนิเวศเขตเส้นศูนย์สูตรในป่าดิบชื้น การล่องแก่งในแม่น้ำของท้องถิ่น การปีนหน้าผาการดำน้ำ การพายเรือแคนูบริเวณป่าชายเลน การตกปลาหมึกในทะเลลึก ตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การไถนา การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ได้แก่ ทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก และห้องสุขา เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ Buhalis (2000) ได้อธิบายองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวไว้ 6 ประการ หรือ 6A's ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง สถาปัตยกรรมและการจัดกิจกรรมพิเศษ

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) คือ ระบบการคมนาคม สถานีขนส่งผู้โดยสาร และยานพาหนะ

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ที่พัก การจัดเลี้ยงและการบริการการท่องเที่ยว

4. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages) คือ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่ถูกเตรียมโดยคนกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน

5. กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) ได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ และโทรคมนาคม

ขณะที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548) กล่าวว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว จัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว ปัจจัยหลักที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่ควรศึกษา ได้แก่

1.1 ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก ซึ่งแต่ละปัจจัยจะส่งผลถึงพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่ต่างกัน

1.2 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

1.3 กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว

1.4 ฤดูกาลท่องเที่ยว ในแต่ละช่วงเดือนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีมากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในแหล่งท่องเที่ยวและถิ่นที่อยู่อาศัยของ นักท่องเที่ยว รวมทั้งระยะเวลาวันหยุดพักผ่อนของนักท่องเที่ยวด้วย

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่นและสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ลักษณะทั่วไป คือ

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

3. ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรงเท่านั้น ประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลัก คือ

3.1 ธุรกิจที่พักแรม

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.3 ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

3.4 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก

3.5 ธุรกิจคมนาคมขนส่ง

3.6 ธุรกิจนันทนาการ

ตาราง 2.1 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources)	ภูมิอากาศ: อุณหภูมิ จำนวนน้ำฝน ความชื้น ชายหาด: คุณภาพของน้ำทะเล ลักษณะชายหาด ความยาวของชายหาด ความแออัดของชายหาด ทิวทัศน์: พื้นที่อนุรักษ์ คุณลักษณะของทะเลสาบ ภูเขา ทะเลทราย ความหลากหลายของสัตว์ป่าและต้นไม้
ด้านโครงสร้างทั่วไป (General Infrastructure)	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม คุณภาพถนน สนามบิน เรือการสื่อสาร การบริการด้านสุขภาพ การค้า ดึง และอาคารต่างๆ
ด้านโครงสร้างด้านการท่องเที่ยว (Tourist Infrastructure)	คุณภาพและประเภทของโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ผับ บาร์ ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวและความสะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว
ด้านนันทนาการ (Tourist Leisure and recreation)	กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น กอล์ฟ ตกปลา แหล่งช้อปปิ้ง คาสิโน สวนน้ำ สวนสนุก
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม/ ประวัติศาสตร์ (Culture, History and Art)	สถาปัตยกรรม ประเพณี พิพิธภัณฑน์ วัฒนธรรมพื้นบ้าน วิธีการดำเนินชีวิต ศาสนา อาหาร
ด้านเศรษฐกิจและการเมือง (Political and Economic Factors)	ความเสถียรภาพของการเมือง ความมั่นคงทางการเมือง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ราคาสินค้าทางการท่องเที่ยวต่างๆ
ด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment)	ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของท้องถิ่นและเมือง ความสะดวกปราศจากมลภาวะทางอากาศเสียง ความไม่แออัดและไม่มีปัญหาการจราจร
ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment)	การต้อนรับขับสู้และความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น คุณภาพชีวิต ความไม่ยากจน และไม่มีอุปสรรคในด้านภาษา

ที่มา : Beerli and Martin (2004)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวหรือช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเลือกเดินทางมาสู่สถานที่แห่งนั้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่สิ่งที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรงแต่ก็มีอิทธิพลมากในการตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น ดังนั้น การประเมินความพร้อมด้านการท่องเที่ยว (6As) ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction)
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities)
4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)
5. ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodations)
6. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ทราบได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษามีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใดมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาความพร้อมทางการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่อย่างต่อเนื่องได้

1.3 ประเภทของการท่องเที่ยว

ปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ออกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคลและสภาพของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2558) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวตามสภาพแวดล้อมไว้ 12 ประเภทดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องซึ่งการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น จะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2. แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเพิ่มเติมได้อีกตามความนิยมของคนในแต่ละยุค เมื่อมีการระบุดูว่ากิจกรรมนั้นๆ สามารถให้ความรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยวได้โดยปรากฏอยู่หลาย ๆ แห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ อุทยานธรรมชาติและ เทคโนโลยี เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑ์ วัด ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

4. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยเข้ามาเยือนซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติและตามองตามสภาพธรรมชาติ

5. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพให้มีความสุขสนุกรื่นรมย์ บันเทิง และการศึกษาหาความรู้ ถึงแม้ไม่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมสมัย ตัวอย่างเช่น ย่านบันเทิงหรือสถานบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุกและสวนสาธารณะลักษณะพิเศษ สวนสาธารณะ และสนามกีฬา

6. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น

7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยเน้นในด้านการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการบริการต่างๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้จะต้องคำนึงถึงด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8. แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของผู้มาเยือนเพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อนและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น บริเวณชายหาด ได้แก่ การเล่นน้ำ การอาบแดด กีฬาทางน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร เป็นต้น

9. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของผู้มาเยือนเพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ได้แก่ การเข้าชมบรรยากาศและหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคต่าง ๆ ที่เคยอาศัยในถ้ำ การนมัสการ พระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์ การปิกนิกและรับประทานอาหาร เป็นต้น

10. แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีน้ำตกเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของผู้มาเยือนเพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อ

การศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำตก ได้แก่ การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่งการดูนก และการตกปลา เป็นต้น

11. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบคุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย เนื่องจากเป็นแรงดึงดูดสำคัญให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว

12. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทแก่ง หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน และมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อน และการเดินป่า ซึ่งอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติเข้าไปด้วย ได้แก่ การดูนก การสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่างๆ เป็นต้น

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา (2558) มีการแบ่งแยกประเภทของการท่องเที่ยวแตกต่างกันเล็กน้อย ดังนี้

1. การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism)

1.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) คือการเดินทางไปเที่ยวยังโบราณสถาน ไปชมโบราณวัตถุ

1.2 การท่องเที่ยวชนกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism) เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นมา และวิถีชีวิตเฉพาะกลุ่ม

1.3 การท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่กำลังได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนบทในแถบภาคเหนือ สิ่งดึงดูดใจคือวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในรูปแบบที่เรียบง่ายและมีความสุข

1.4 การท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Tradition Tourism) อาจไม่ใช่เรื่องใหม่เพราะมีประเพณีหลากหลาย เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ แต่ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือประชาสัมพันธ์ตั้งแต่เนิ่นๆ กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมาสัมผัสด้วยตนเองสักครั้ง

2. การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ (Nature Based Tourism)

2.1 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อดูความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก เช่น อุโมงค์ ถ้ำบนหน้าผา ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย ฟอสซิล รวมทั้งศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) เป็นท่องเที่ยวในพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อความรื่นรมย์ และเพิ่มประสบการณ์ใหม่ก็ได้ เช่น ชมทุ่งดอกกระเจียว ป้อนอาหารแพะ ไร่นาวัน เป็นต้น

2.3 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวในที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีรูปแบบเชื้อในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีเอกลักษณ์เฉพาะสถานทีนั้น ๆ เช่น เดินดูป่าชายเลน พายเรือแคนู ปีนเขา เป็นต้น และยังดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม

2.4 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นศึกษาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่รวมทั้งระบบนิเวศทางทะเลด้วย เช่น ป่าโกงกาง หมู่บ้านชาวเล ที่เยี่ยมชมที่อยู่ของปลาวาฬ

โดยที่องค์การการท่องเที่ยวโลก ได้มีการศึกษาและแบ่งลักษณะการท่องเที่ยวออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) และการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ซึ่งแต่ละรูปแบบสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) ประกอบด้วย

1.1 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดและความสนใจ เช่น เทนนิส กระดานโต้คลื่น กอล์ฟ เป็นต้น ให้ได้รับความตื่นเต้น เพลิดเพลินสนุกสนาน ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

1.2 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home Stay & Farm Stay) หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวของประชาชนในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.3 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย เป็นต้น

1.4 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE) หมายถึง เป็นการจําจัดนำเที่ยวให้แก่มุ่ลู่ลูกค้าบริษัทเอกชนหรือสํานักงานราชการ

1.5 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ให้กับชีวิตและตามหาความหมายที่แท้จริงของชีวิต นอกจากนั้นนักท่องเที่ยบบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน

1.6 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในวัยหลังเกษียณอายุจากการทํางานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก

1.7 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถสร้างความตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย ซึ่งทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่แบบที่ไม่เคยได้รับมาก่อน

1.8 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ อีกทั้งยังเป็นการเดินทางเพื่อไปพักผ่อนร่างกายหลังจากการเจ็บป่วย ทำให้เห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่

2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย

2.1 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ฟาร์มปศุสัตว์ สวนสมุนไพร สวนเกษตร เพื่อชื่นชมความสวยงามและความสําเร็จในสวนเกษตรกรรม

2.2 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นถ้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย โฟรง อุโมงค์ เพื่อชมความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก

2.3 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น จันทรุปราคา ฝนดาวตก สุริยุปราคา เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล มีความรู้ความประทับใจและประสบการณ์เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ

2.4 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวทางทะเลเพื่อศึกษารูปแบบของสิ่งมีชีวิตในทะเลที่มี รวมทั้งยังศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศทางทะเล

2.5 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

3. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย

3.1 การท่องเที่ยวชมงานวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในรูปแบบของประเพณีท้องถิ่นที่แตกต่างกันออกไป โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3.2 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปค้นหาแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เพื่อชมความอลังการของสิ่งปลูกสร้างในยุคสมัยก่อน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 12 ประเภทใหญ่ ๆ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็น 1 ใน 12 ประเภทนั้น กล่าวคือเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ซึ่งรวมถึงเป็นการท่องเที่ยวแบบผจญภัย มีกิจกรรมที่สร้างความสนุกตื่นเต้น หวาดเสียว เป็นต้น แต่ทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้การมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวนั้นด้วย ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

1.4 ภาคีการท่องเที่ยว

ภาคีการท่องเที่ยว (Stakeholders in Tourism Industry) เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ ภาคีการท่องเที่ยวประกอบด้วย 8 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. ภาครัฐ (Public Sector) หมายถึง หน่วยงานทางราชการหรือองค์กรภาครัฐที่มีบทบาทในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเดินทางมาท่องเที่ยวยังจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเดินทางมาท่องเที่ยวยังจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วย องค์กรที่ดำเนินงานโดยภาครัฐในระดับประเทศและองค์กรระหว่างประเทศดังนี้

1.1 องค์กรระดับโลก ได้แก่ องค์กรท่องเที่ยวโลก เป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวนานาชาติ และองค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International

Civil Aviation Organization-ICAO) เป็นองค์การชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักการและเทคนิคในการเดินอากาศระหว่างประเทศ การทำนุบำรุงและการวางแผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ

1.2 องค์การระดับภูมิภาค ได้แก่ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการเพื่อการพัฒนา (Organization of Economic and Cooperation for Development-OECD) โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยว

1.3 องค์การระดับอนุภูมิภาค เป็นองค์การที่ให้ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอนุทวีป บังคลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ไทย โครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-คงคา และโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย เป็นต้น ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ภาครัฐเองให้ความสนใจโดยมีบทบาทในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหลากหลายวิธีการเช่น การเป็นตัวแทนของชุมชน การเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ และเป็นผู้ดำเนินการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งหน่วยงานภาครัฐนี้มีได้เป็นองค์กรธุรกิจที่มีเป้าหมายในการทำกำไร เพราะภาครัฐนั้นสร้างรายได้ต่าง ๆ โดยการจัดเก็บภาษีซึ่งดำเนินการตามนโยบายและโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งหมดที่อยู่ภายใต้การปกครองของภาครัฐ (Swarbrooke, 1998) สำหรับในประเทศไทย องค์การภาครัฐมีบทบาทความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันตามลักษณะการดำเนินของแต่ละองค์กร จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) องค์การภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงคือ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2) องค์การภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในทางอ้อม คือ องค์การของรัฐที่กำกับดูแลด้านการท่องเที่ยว เช่น กรมป่าไม้ กรมการบินแห่งชาติ กรมการขนส่งทางบก และสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น

2. ภาคเอกชน (Private Sector) หมายถึง หน่วยงานที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วย

2.1 องค์การระดับโลก ได้แก่ สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council - WTTC) และสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association - IATA) เป็นต้น

2.2 องค์การระดับภูมิภาค ได้แก่ สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (The Pacific Asia Travel Association: PATA) สมาคมส่งเสริมการประชุมระหว่างประเทศ (International Congress and Convention Association: ICCA) เป็นต้น ในส่วนของประเทศไทยองค์การภาคเอกชนที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างมีทิศทาง และยั่งยืน มีรูปแบบของการรวมตัวในลักษณะที่ต่างกัน เช่น องค์การภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน องค์การภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านหรือเฉพาะที่ องค์การเอกชนที่เกิดจากการรวมตัวของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว เช่น สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว

สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย เป็นต้น กิจกรรมของภาคเอกชนส่วนใหญ่ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว การให้บริการที่พักแรม การให้บริการการขนส่งนักท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ชุมชน (Community) หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่รวมกันให้อาณาบริเวณเดียวกันมีรูปแบบสังคมขนาดเล็ก และมีผลประโยชน์ร่วมกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) ชุมชนมีหลากหลายความหมาย และถูกนำมาใช้ในหลายลักษณะ ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้าน ชุมชนในฐานะขบวนการประชาชน และชุมชนในรูปแบบใหม่หรือชุมชนเสมือนจริง (ปาริชาติ วัลย์เสถียร, 2543) บทบาทสำคัญของชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคือชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรซึ่งเป็นสินค้าหลักของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตและวิถีการผลิตของชุมชนและเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวโดยตรง นอกจากนี้ชุมชนยังมีส่วนสำคัญต่อการจัดกำลังแรงงาน การสร้างรายได้ และการสร้างอาชีพ ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนจึงให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา

4. องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations: NGOs) หมายถึง ชมรมหรือกลุ่มบุคคล สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรใดที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล มีการก่อตั้งโดยเอกชนเพื่อดำเนินกิจการในลักษณะที่ต่อเนื่องร่วมกันโดยมิใช่เป็นการแสวงหากำไร รายได้ หรือผลประโยชน์มาแบ่งกัน และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 1 ปี (อุไร มโนหรรทัต, 2549) องค์กรพัฒนาเอกชนมีลักษณะสำคัญ คือ การเป็นองค์กรอิสระที่ไม่มีการควบคุมโดยตรงจากรัฐบาลเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรจากการดำเนินงานมิได้สร้างเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง ไม่เป็นกลุ่มอาชญากรรม และไม่ใช้ความรุนแรงในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา องค์กรพัฒนาเอกชน มีบทบาท

สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการจัดการอบรมด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การตลาด และการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจโฮมสเตย์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างรายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืนของระบบนิเวศ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือของภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

5. สถาบันการศึกษา (Academic) การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อสังคมในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความคิดและเกิดปัญหาในอันที่จะนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพราะการศึกษากระตุ้นให้คนมีความคิด มีความกระตือรือร้น มีความพยายาม และพร้อมที่จะปรับปรุงหรือปฏิรูปลักษณะต่าง ๆ ให้ดีขึ้นโดยองค์ประกอบของสถาบันการศึกษาจำแนกเป็น 1) องค์การทางสังคมหรือกลุ่มทางสังคม ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยและองค์การทางสังคมอื่นที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา เช่น กระทรวง บริษัท และโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และ 2) สถานภาพและบทบาทที่มีในสถาบันการศึกษา เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในมิติที่แตกต่างกัน เช่น การผสมผสานกระบวนการเรียนรู้กับความรู้ในท้องถิ่นนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในท้องถิ่นด้วยจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้สถาบันการศึกษายังมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุน กระบวนการบริหารจัดการท่องเที่ยว เช่น การเปิดหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพของภาคีการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

6. อาสาสมัคร (Volunteer Sector) หมายถึง บุคคลที่อาสาช่วยเหลือสังคมและผู้อื่นในการป้องกันและพัฒนาสังคมด้วยความสมัครใจและความเสียสละที่มีได้หวังสิ่งตอบแทน (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556) บทบาทของอาสาสมัครในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว การดำเนินการทางการตลาด การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค การพัฒนาชุมชน การสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการเป็นผู้

เฝ้าระวังและตรวจสอบผลการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาหรือผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติตลอดจนศิลปวัฒนธรรมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

7. สื่อ (Media) หมายถึง ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร และสิ่งใดก็ตามที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งกำเนิดของสารกับผู้รับสารเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (Heinich, et al, 1996) บทบาทของสื่อต่อตลาดการท่องเที่ยว ได้แก่ การโฆษณาเผยแพร่รายการสินค้าท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้การเลือกใช้ประเภทของสื่ออย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมายทางการตลาด เช่น การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ช่องทางการขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งปัจจุบันเป็นช่องทางการตลาดที่สำคัญ และมีราคาถูก (บุษบา สิทธิการ, 2557)

8. นักท่องเที่ยว (Tourist) ตามความหมายของสนธิบัตรชาติที่ได้ให้คำนิยามไว้ในปี พ.ศ. 2480 ว่านักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่มีบ้านเมืองที่อาศัยอยู่เป็นประจำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า บุคคลเช่นในลักษณะใดที่นับเป็นนักท่องเที่ยว และบุคคลเช่นในลักษณะใดที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ คือ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

1. บุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

1.1 บุคคลที่เดินทางเพื่อทำธุรกิจการค้าหรือเจรจาเกี่ยวกับธุรกิจ

1.2 บุคคลที่เดินทางเพื่อพักผ่อนหรือเพื่อสุขภาพ

1.3 บุคคลที่เดินทางเพื่อต้องการไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.4 บุคคลที่เดินทางมาทางเรือเพื่อชมวิทิวทัศน์สองฝั่งน้ำ แม้จะแวะพักอยู่น้อยกว่า

24 ชั่วโมงก็ตาม

2. บุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

2.1 บุคคลเดินทางเพื่อเข้าไปเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในที่ที่จัดไว้เป็นหอพักนักเรียนนักศึกษา

2.2 บุคคลเดินทางผ่านโดยมิได้แวะลงจากยานพาหนะเลย แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นเวลามากกว่า 24

2.3 บุคคลเดินทางมาเพื่อตั้งรกรากอย่างถาวรในประเทศนั้น

2.4 บุคคลเดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งประกอบธุรกิจกิจการที่มีรายได้ในประเทศนั้น

2.5 บุคคลผู้เดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศของตน

2.6 บุคคลลี้ภัยทางการเมืองหรือทางศาสนา ไปอยู่ในต่างประเทศหรือบุคคลที่ลี้ภัยสงคราม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 สหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization-IUOTO) ได้พิจารณาคำนิยามของนักท่องเที่ยวใหม่ และมีความเห็นร่วมกันว่าให้นักเรียน หรือนักศึกษาต่างประเทศ เป็นนักท่องเที่ยว ด้วยเช่นกัน เพราะค่าใช้จ่ายของนักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นมาจากต่างประเทศ และยังเพิ่มเติมให้บุคคลที่เดินทางเพื่อตั้งใจมาท่องเที่ยว ณ ประเทศหนึ่ง แต่อยู่ไม่ถึง 24 ชั่วโมง ว่าเป็นนักท่องเที่ยว (Excursionist) ซึ่งรวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางผ่านประเทศโดยมิได้ออกจากบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้เดินทางผ่านสนามบินด้วย

องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี เมื่อปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า นักท่องเที่ยว คือ “ผู้เยี่ยมชมเยือนต่างประเทศ” หรือ “Foreign Visitor” ซึ่งหมายถึง บุคคลที่เดินทางไปยังประเทศใดประเทศหนึ่ง ที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยถาวรของตนและไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ โดยแบ่งผู้มาเยือนต่างประเทศออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. นักทัศนาจรต่างประเทศ (Foreign Tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวที่เข้าไปอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยไม่ได้พักค้างคืน ซึ่งรวมถึงบุคคลที่เดินทางมากับเรือด้วย

2. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ (International Tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวที่มาพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และเป็นการมาเยือนด้วยวัตถุประสงค์อื่น ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งหรือไปอยู่ประจำ

3. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศที่ตนอาศัยอยู่ โดยใช้เส้นทางที่ไม่ได้ใช้อยู่เป็นประจำวัน หรือออกไปนอกเขตจังหวัดภูมิลำเนาของตน

ขณะที่สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (ม.ป.ป.) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวถ้าไม่มีนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก็เกิดขึ้นไม่ได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักแรมของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีใ้การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารที่มาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว จำแนกเป็น

1.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourist or International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย

1.2 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พักแรมในประเทศไทยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติที่พำนักอาศัยถาวรในประเทศไทยก็ได้ และมีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่

2. นักทัศนาจร (Excursionists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักแรมของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาสั้น ๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางไป โดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใ้การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกนับว่าเป็นนักทัศนาจร จำแนกเป็น

2.1 นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ (Foreign Excursionists) หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจากต่างประเทศมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

2.2 นักทัศนาจรภายในประเทศ (Domestic Excursionists) หมายถึง นักทัศนาจรที่มีถิ่นที่อยู่ หรือที่พักแรมในประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พักแรมอยู่ในประเทศไทยหรือในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งก็ได้เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่พักแรม นอกจากนั้นยังจะพบคำว่า “ผู้มาเยือน” (Visitors) ซึ่งหมายรวมถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามา ในประเทศโดยจะจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวหรือเป็นนักทัศนาจรก็ได้ ตามแต่จะตรงกับคุณสมบัติหรือนิยามในข้อใด

โดยที่ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของนักท่องเที่ยวไว้ว่า คือบุคคลที่เดินทางไปยังประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่เป็นการอาศัยอย่างถาวร แต่เดินทางเพื่อมาทำกิจกรรมพักผ่อน ประชุม หรือมาเยี่ยมญาติ เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการพักค้างคืนในประเทศที่ตนเองเดินทางเข้ามา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและนานาชาติ ซึ่งให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเรียนรู้วิถีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและยังมุ่งให้เกิดการอนุรักษ์ โดยที่รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ และสมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ม.ป.ป.) ให้นิยามว่า เป็นการท่องเที่ยวที่จะต้องไม่รบกวนลักษณะปกติทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา พึ่งพอใจทัศนียภาพ พืชพรรณไม้และสัตว์ตามธรรมชาติรวมทั้งมีความเข้าใจในวัฒนธรรมอย่างดี ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งทรัพยากรที่มีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ และมีรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน (ประชิด สกฤษณ์พัฒน์ และคณะ, 2554) ขณะที่องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) เสนอแนวคิดว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ม.ป.ป.) หมายถึง

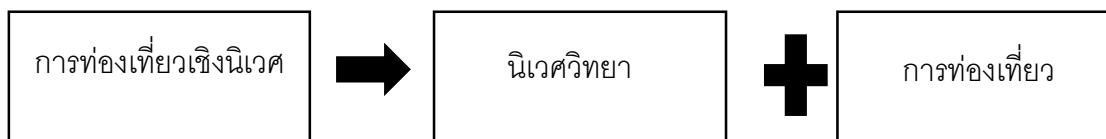
- การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงธรรมชาติ
- มีการให้ความรู้และการสื่อความหมาย
- เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มเล็ก
- ลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธรรมชาติ
- ก่อประโยชน์แก่ท้องถิ่น
- กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็นการเดินทางที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชื่นชมและเพลิดเพลินไปตามเงื่อนไขดังกล่าวโดยได้กำหนดไว้เป็นสากลดังนี้ เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสนใจด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือการหารายได้ โดยที่กรมป่าไม้ (กรมป่าไม้, 2548 อ้างถึงใน สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ม.ป.ป.) ใ้

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า “เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่น เพื่อชื่นชมศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณและสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนอีกด้วย

ขณะที่บุษบา สิทธิการ (2557) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เช่น การท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า และการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เป็นต้น โดยมีแหล่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผ่านมา มีระบบนิเวศเป็นศูนย์กลางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การสร้างงานและกระจายรายได้ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศ และความรับผิดชอบต่อสังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ป่า

โดยที่กรมการท่องเที่ยว (2557) ได้นิยามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยมีหลักเกณฑ์ที่มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ องค์ประกอบด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบด้านการจัดการการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน องค์ประกอบด้านการจัดการการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยแต่ละองค์ประกอบจะมีดัชนีชี้วัดศักยภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ยึดตามกรอบและแนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ศักยภาพความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน การสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติอันมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศธรรมชาติ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน(ดรรชนี เอมพันธุ์ และคณะ, 2547) ดังภาพ 2.2

ภาพ 2.2 ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ที่มา : ดร.ชนันท์ เอมพันธุ์ (2547)

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังหมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ทั้งพืช สัตว์และมนุษย์ เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตต่างๆ การได้สัมผัสและชื่นชมกับความงามของธรรมชาติอย่างใกล้ชิด (ภัทร์ธนภัลย์ เตียไพบุญ, 2557)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเดินทางอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ต้องการใกล้ชิดกับธรรมชาติและศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อความพึงพอใจ ความเพลิดเพลินกับความหลากหลายของระบบนิเวศ โดยมีผู้เกี่ยวข้องนำเสนอและจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ

2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ (Nature-based Tourism) ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น ได้แก่ ป่าไม้ นก สัตว์ป่า น้ำตก ทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมการถ่ายรูป กิจกรรมศึกษาท้องฟ้า กิจกรรมปีนเขา เป็นต้น

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม (Environmental Education-based Tourism) โดยมีการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจในการสร้างความตระหนักต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

3. องค์ประกอบด้านธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่มีการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ (Service Quality-based Tourism) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวโดยให้ธุรกิจท่องเที่ยวต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวพร้อมทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมด้วย

4. องค์ประกอบด้านตลาดท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่ควรคำนึงถึงการตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ (Marketing Quality-based Tourism) โดยแสวงหานักท่องเที่ยวคุณภาพเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวคุณภาพได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวอย่างพึงพอใจ อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย

5. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation-based Tourism) โดยให้ชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงการยกระดับคุณภาพชีวิต การกระจายรายได้ ทำให้เกิดผลตอบแทนกลับมาบำรุงรักษาจัดการพัฒนา รูปแบบแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

6. องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการท่องเที่ยวแก่ผู้เกี่ยวข้อง (Consciousness-based Tourism) โดยมีการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรักและความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ต่อมาประชิด สกฤษณ์พัฒน์ และคณะ (2554) ได้นิยามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าต้องมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกันเป็นพื้นฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์และมีแหล่งวัฒนธรรมเฉพาะท้องถิ่น รวมถึงประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่นั้นๆ การท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

2. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้โดยศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ การให้ความรู้ประสบการณ์ ความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ดีและถูกต้องต่อนักท่องเที่ยวประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น และผู้ประกอบการ

3. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อ

จัดการแบบยั่งยืนทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ป้องกันและกำจัดมลพิษ เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่นร่วมกันวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่ร่วมกันคิด อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น การยกระดับคุณภาพชีวิต การกระจายรายได้ และการได้รับผลตอบแทน เพื่อนำกลับมาพัฒนาและบำรุงรักษาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ เป็นการร่วมมือจากระดับล่างไปจนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-System) ในพื้นที่นั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผน รวมถึงการร่วมกันบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นผลให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิต การกระจายรายได้ และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน

โดยที่เศกสรรค์ ยงวณิชย์ (2555) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานศักยภาพของการป้องกันรักษาระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเพิ่มความตระหนักให้เข้าใจถึงคุณค่าของการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและประโยชน์ต่อการช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ เป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็น

รูปแบบของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่ทุกรูปแบบของการท่องเที่ยวไม่สามารที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องประกอบไปด้วย พื้นที่ธรรมชาติ มีคุณสมบัติด้านการศึกษาและการสื่อความหมาย โดยทั่วไปจะเป็นการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก เป็นการท่องเที่ยวที่ช่วยลดผลกระทบด้านลบ และมีการคุ้มครองพื้นที่ธรรมชาติเพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและสิ่งมีชีวิตเพื่อการสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและสิ่งมีชีวิต

ต่อจากนั้นนั้นบุษบา สิทธิการ (2557) กล่าวว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของภาคีการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่การตัดสินใจที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวตลอดจนการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและการประเมินผลการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม

ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านพื้นที่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรม เอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น และประวัติศาสตร์
2. ด้านกิจกรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เพื่อการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจ
3. ด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อธรรมชาติและวัฒนธรรม มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยไม่ให้จำนวนนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
4. ด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ร่วมกันวางแผนกำหนดทิศทางของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

2.3 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

อภิรัฐ ปานแป้น (2555) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีลักษณะที่แตกต่างกับการท่องเที่ยวทั่วไปที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในส่วนของการรายได้เป็นหลัก โดยบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้สรุปลักษณะทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีดังนี้

1. เป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้ รวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ
2. มุ่งเน้นที่คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

3. เน้นให้ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว

4. ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้จะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

5. เป็นการท่องเที่ยวที่คืนประโยชน์สู่ธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งศูนย์พัฒนาข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2556) อธิบายไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการท่องเที่ยวทั่วไป กล่าวคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมุ่งเน้นในด้านการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว การเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้นักท่องเที่ยว การพัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจของนักท่องเที่ยวในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ โดยลักษณะทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีดังนี้

1. เป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้ รวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นๆ

2. มุ่งเน้นที่คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

3. เน้นให้ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว

4. ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้จะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

5. เป็นการท่องเที่ยวที่คืนประโยชน์สู่ธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

6. เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ขณะที่พิมพ์ภัทรา สุพานิชย์ (2558) ได้การกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถแบ่งได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามลักษณะของกลุ่มนักท่องเที่ยว แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบผจญภัยส่วนตัว (Frontier Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบส่วนตัวหรือกลุ่มเล็กไม่เกิน 5-10 คน ไปในพื้นที่ธรรมชาติห่างไกล ใช้ยานพาหนะ

แบบไม่ใช่เครื่องยนต์ ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่มีความสามารถในการเอาตัวรอดสูง พึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวกน้อย เช่น การเดินป่า การล่องแพ และการล่องเรือ

1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นกลุ่มเล็ก (Small Group Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความเป็นส่วนตัวในกลุ่มเล็กประมาณ 11-15 คน หรือน้อยกว่า แต่ใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ขนาดเล็ก ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาตนเองมากเท่าแบบแรก เช่น การขี่จักรยาน เป็นต้น

1.3 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบกลุ่มใหญ่ (Popular Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมาก พึ่งพาตนเองน้อย ไม่ชอบการทำนาย แต่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกมาก

2. การแบ่งลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามช่วงเวลา แบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ

2.1 Principles of Sustainable Design Related to Ecotourism เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเมื่อประมาณ 20 ปีโดยได้เปลี่ยนหลักการของการสร้างรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมในแนวใหม่ที่ยึดถือความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นหลัก โดยสำนักในการเคารพต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

2.2 Regional Environmentally Based Tourism Development Planning Model เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในช่วงประมาณ 5-8 ปีที่ผ่านมา โดยได้สร้างรูปแบบของแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น เช่น เขตพื้นที่อนุรักษ์ ธรรมชาติ เขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตพื้นที่สำหรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น จะได้เป็นแผนพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวในทางเดียวกันทั้งแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แผนพัฒนาท้องถิ่น

2.3 Greening Mass Tourism เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในช่วงปัจจุบัน โดยได้ปรับเปลี่ยนการท่องเที่ยวแบบมวลชนจำนวนมากที่มุ่งการจัดการเชิงพาณิชย์แต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวมวลชนจำนวนมากที่มุ่งจัดการเชิงพาณิชย์ พร้อมทั้งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ซึ่งมีการสร้างจิตสำนึกให้ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายมีความห่วงใยในสิ่งแวดล้อม เช่น การเจ็ดนำเที่ยวแบบ Greening of Thailand Tours หรือการจัดการโรงแรมแบบ Greening of Hotels เป็นต้น

โดยที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549) กล่าวไว้ว่า ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความหลากหลาย มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางบก ซึ่งมีระบบนิเวศเป็นป่าบก เช่น ป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าสน เป็นต้น และมีสิ่งอื่น ๆ ที่น่าสนใจเป็นองค์ประกอบ เช่น น้ำตก ถ้ำ ลำห้วย ภูเขา สัตว์ป่า พืชพันธุ์ และชุมชนที่ใช้ชีวิตเกี่ยวข้องกับป่า เป็นต้น รูปแบบหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางบก เช่น การเดินป่า การศึกษาระบบนิเวศบนบก การขี่ม้า การนั่งช้าง การร่วมกิจกรรมเรียนรู้ พฤติกรรมของคนในชุมชน เป็นต้น หรือนักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจทำกิจกรรมเพียงบางส่วนเท่านั้น เรียกว่า เป็นกิจกรรมกึ่งนิเวศ เช่น การถ่ายรูปสัตว์ป่า เป็นต้น นักท่องเที่ยวบางคนอาจมีกิจกรรมเพื่อความเพลิดเพลิน พักผ่อน และชมความงาม เช่น การชมทิวทัศน์และการพักผ่อนปิกนิก เป็นต้น

1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล ประกอบด้วย ทรัพยากรชายฝั่งทะเล เกาะ แก่ง ทั้งนี้อาจรวมถึงพื้นที่รอยต่อ เช่น แนวปะการัง หาดทราย กองหิน พันธุ์ไม้ตามชายหาด รวมถึงวิถีชีวิตของชาวประมงหรือชาวเล เป็นต้น รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล เช่น การพายเรือ แคนูและคายัค การศึกษาระบบนิเวศในน้ำทะเล การล่องแพ การดำน้ำดูปะการัง การร่วมกิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของคนในชุมชน ส่วนกิจกรรมกึ่งนิเวศ เช่น การถ่ายรูปและการตกปลา เป็นต้น สำหรับกิจกรรมเพื่อความเพลิดเพลิน พักผ่อน และชมความงาม เช่น การล่องเรือชมทิวทัศน์ การเล่นเรือใบ การเล่นน้ำและการว่ายน้ำ เป็นต้น

2. สิ่งที่ถูกสร้างหรือพัฒนาขึ้นมารองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น สถานที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สาธารณูปโภค และรายการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.4 นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่กำกับดูแลนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยมีผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ในสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และยังช่วยเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอีกทั้งยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติได้ ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 จึงมีเกณฑ์การชี้วัดช่วง 5 ปีแรกต้องมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 4 ล้านล้านบาท (ยุทธศักดิ์ สุภสร, 2560) ในขณะที่อันดับความสามารถในการแข่งขันที่พิจารณาจาก Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI) จะต้องไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 25 ของโลก ซึ่งทั้งหมดจะต้องขับเคลื่อนด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และต้องมีส่วนร่วมระหว่างรัฐกับเอกชนในนามคณะทำงานสานพลังประชารัฐ ก่อนจะไปเชื่อมโยงกับ

เศรษฐกิจระดับโลก ด้วยการตั้งอยู่บนพื้นฐานจุดแข็งด้านวัฒนธรรมการให้บริการ การปรับตัวในแนวทางท่องเที่ยว 4.0 ยังมีบริบทสอดคล้องกับเป้าหมายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ที่ส่งเสริมให้ทั่วโลกพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมุ่งสู่คุณค่าสูงและสร้างผลกระทบทางลบต่ำในอนาคตด้วย สำหรับกลไกที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะมุ่งไปสู่ยุค 4.0 จากนี้จะมุ่งสู่ 5 เรื่องหลัก คือ การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างปัจจัยแวดล้อมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การตลาดสมัยใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การสร้างสตาร์ทอัพด้านท่องเที่ยว บนพื้นฐานของนวัตกรรม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

การสร้างความยั่งยืนที่เป็นกลไกแรกที่จะสร้างให้สำเร็จด้วยการเปลี่ยนผ่านกระบวนการที่เคยมองใน 4 เรื่องเดิมสู่มิติใหม่ คือ จากการสร้างสัญลักษณ์ (Brand) เปลี่ยนสู่การสร้างอัตลักษณ์ (Identity) จากการมองท่องเที่ยวเป็นสินค้า (Product) ต้องปรับสู่การให้คุณค่าแหล่งท่องเที่ยว (Place) จากเป้าหมายทางเศรษฐกิจเดิมที่มุ่งแต่กำไร (Profit) ก็จะเคลื่อนสู่การนำสิ่งที่ดีกลับคืนสู่สังคมและสิ่งแวดล้อม (Purpose) ซึ่งเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญแต่ราคา (Price) ไปมองที่คุณค่า (Value) รวมทั้งการเปลี่ยนจากเป้าหมายเชิงปริมาณนักท่องเที่ยว (Volume) ไปสู่การสร้างผลประโยชน์องค์รวม (Net Benefit)

การสร้างปัจจัยแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานจะเน้น “ความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” นี้ถึงความสมดุลกับขีดความสามารถในการรองรับด้วยการทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ (ยุทธศักดิ์ สุภสร, 2560)

1. ส่งเสริมกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และกระแสดemand การตลาดโลก เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาค้นคว้า รวมถึงดำเนินกลยุทธ์การตลาดรูปแบบใหม่ที่เจาะลึกถึงตลาดใหม่ที่มีศักยภาพมากขึ้นกว่าตลาดเดิม

2. การสร้างเครือข่ายธุรกิจรายภูมิภาค ให้มีเมืองและชุมชนเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคที่สำคัญ เพื่อร่วมรับประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้า รองรับความต้องการจำนวนมากของนักท่องเที่ยว พร้อมเปิดโอกาสในการพัฒนาพื้นที่เมืองชายแดนเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านท่องเที่ยวด้วย

3. บูรณาการกับทุกหน่วยงานเพื่อขจัดจุดอ่อนที่เป็นข้อจำกัดอยู่หลายด้าน เช่น สาธารณูปโภค การจราจร สุขอนามัย ความพร้อมด้านบุคลากร และความปลอดภัยเพื่อจะได้สร้างโอกาสและแรงจูงใจในการลงทุนและพัฒนาด้านท่องเที่ยวมากขึ้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

3.1 ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางธุรกิจในการจัดสร้างพัฒนาและปรับปรุงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว การมีระบบการบริหารจัดการที่ดีประกอบด้วย แผนงาน แผนการเงิน และแผนบุคลากร เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว แผนการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร การรักษาความปลอดภัยหรือการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว หรือมาตรการควบคุมทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ในระยะยาวต่อไป การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวและเอื้อประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นอย่างมากโดยสามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้านหลัก ๆ ได้แก่

1. ด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละของรายได้ประชาชาติ (GDP) และเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องใช้กำลังคน ทำให้เกิดการจ้างงานสร้างอาชีพในภาคบริการจำนวนมาก เกิดการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจให้สถานที่ท่องเที่ยวที่มาเยือนคือสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทุกคน สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญประกอบด้วย ที่พักแรม อาหารและสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก ระเบียบการเข้า-ออกประเทศ และโครงสร้างพื้นฐาน หากประเทศใดอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก ทำให้ประเทศมีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นไปอีก

2. ด้านสังคม การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามต่อกัน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการนำประเพณีวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นมาเผยแพร่ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจหวงแหนในมรดกและศิลปวัฒนธรรมของตน ตลอดจนรักษาสิ่งแวดล้อมและช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ตลอดไป

3. ด้านการเมือง การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเมื่อได้มาเยือนและเกิดความประทับใจจะช่วยสร้างมิตรและความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้โดยง่าย รวมทั้งการท่องเที่ยว

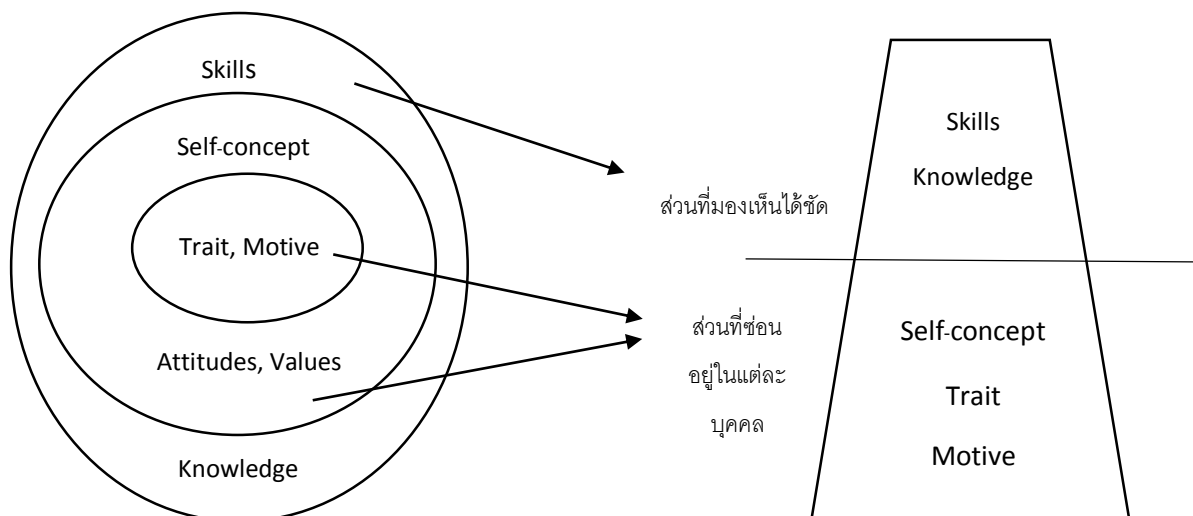
ยังสามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ชาวต่างประเทศ ส่งเสริมให้นานาประเทศรู้จักแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น (กรมการท่องเที่ยว, ม.ป.ป.)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในทางธุรกิจกับการปรับปรุงพัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี มีลำดับขั้นตอนในการพัฒนา อีกทั้งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยังเป็นตัวช่วยในการเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยวต่อประเทศโดยจำแนกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านการเมือง

3.2 ด้านการบริหารบุคคล

ศักยภาพ (Potential) เป็นความสามารถที่ยังไม่พัฒนาหรือยังพัฒนาไม่เต็มที่ ศักยภาพเป็นพลังภายในที่ซ่อนไว้หรือพลังแฝงที่ยังไม่ได้แสดงออกมาให้ปรากฏ หรือออกมาบ้างแต่ยังไม่หมด เป็นภาวะที่เปลี่ยนแปลงได้และยังหมายถึง อำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ซึ่งจะ ทำให้พัฒนาหรือแสดงให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ได้เป็นคุณสมบัติหรือเงื่อนไขบางประการที่ก่อให้เกิดผลในอนาคตถ้าได้มีการใช้คุณสมบัติหรือเงื่อนไขกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้น พร้อมทั้งจะ แสดงความสามารถที่มีอยู่ให้ปรากฏเมื่อมีโอกาสที่จะกระทำได้ สำหรับสมรรถนะหรือศักยภาพในการปฏิบัติงาน คือ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่รับผิดชอบอำนาจที่มีอยู่ และภาระหน้าที่ที่ต้องกระทำให้ได้ (กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และคณะ, 2558) อีกทั้งยังเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกมา ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลในพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป หากองค์การใดที่มีขีดความสามารถหลักขององค์การ (Core Competency) ย่อมส่งผลทำให้องค์การนั้นมีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน อีกทั้งช่วยสนับสนุนให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจตามที่ องค์การได้กำหนดไว้ (สุจิตรา ธานันท์, 2552)

McClelland (1973) ให้ความหมายของศักยภาพหลักขององค์การไว้ว่า เป็นบุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนด ในงานที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model of Competencies) ดังภาพ 2.3

ภาพ 2.3 ภาพแสดงความหมายของ Competency ตามแนวคิด McClelland

ที่มา : สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549)

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบุคคลนั้นเปรียบเหมือนภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำโดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่เหนือน้ำ ได้แก่ความรู้ที่บุคคลมีในสาขาต่าง ๆ ที่เรียนรู้มาและส่วนของทักษะได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญพิเศษในด้านต่าง ๆ ส่วนที่ลอยอยู่ใต้น้ำนี้เป็นส่วนที่สังเกตและวัดได้ง่าย สำหรับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำนั้นเป็นส่วนที่มีปริมาณมากกว่า สังเกตและวัดได้ยากกว่า และเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่า ส่วนต่าง ๆ นี้ ได้แก่ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social Role) ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self-Image) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Traits) และแรงจูงใจ (Motives) ส่วนที่อยู่ใต้น้ำนั้นเป็นส่วนที่สัมพันธ์กับเขาวนปัญญาของบุคคล ซึ่งการที่บุคคลมีเพียงความฉลาดที่ทำให้เขาสามารถเรียนรู้องค์ความรู้และทักษะได้เท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เขาเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น บุคคลจำเป็นต้องมีแรงผลักดัน เบื้องลึก คุณลักษณะส่วนบุคคลภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเองและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่เหมาะสมด้วยจึงทำให้เขาสามารถเป็นผู้ที่มีผลงานที่โดดเด่นได้ ซึ่งองค์ประกอบของศักยภาพตามแนวคิดของ McClelland, 1973 อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549) ประกอบไปด้วย 5 ส่วนหลัก ได้แก่

1. ทักษะ (Skills) คือความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารต้นทุน เป็นต้น
2. ความรู้ (Knowledge) เป็นสิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และมีปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ เช่น ทักษะของหมอฟันในการอุดฟันโดยไม่ทำให้คนไข้รู้สึกเสียวเสี้ยนประสาทหรือเจ็บ

3. มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) ทักษะคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น Self-confidence คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เป็นต้น

4. บุคลิกลักษณะประจำตัว (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น เขาเป็นคนที่น่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ หรือเขามีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงขับภายใน (Motives) คือสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายของเขา เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าที่ตั้งไว้ ตลอดจนพยายามปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา โดยที่สามารถจำแนกศักยภาพหลักขององค์การ (Competency) ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ด้วยกันดังนี้ (ธัญญาลักษณ์ วีระสมบัติ, 2546 อ้างถึงในสุจิตรา ธนานันท์, 2552)

1) ศักยภาพหลักขององค์การ (Core Competency) คือขีดความสามารถที่เป็นแกนหลักขององค์การเป็นขีดความสามารถที่ทุกคนในองค์การต้องมีคุณสมบัติที่เหมือนกัน เนื่องจากความสามารถและคุณสมบัตินี้เป็นตัวกำหนด หรือผลักดันให้องค์การบรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่วางไว้ ตลอดจนยังเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงค่านิยมที่คนในองค์การมีและถือปฏิบัติร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น การมุ่งเน้นที่ผลงาน (Results Focus) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) เป็นต้น

2) ศักยภาพหลักขององค์การ ของพนักงานในแต่ละระดับหรือตำแหน่งงาน (Managerial Competency) ต้องมีและแตกต่างกันไปตามระดับของความรับผิดชอบหรือตามสายการบริหาร ลักษณะของสมรรถนะประเภทนี้จะสะท้อนถึงความคาดหวัง ความกว้าง และความลึกของความสามารถที่พนักงานจะต้องมีก่อนที่จะได้รับการเพิ่มความรับผิดชอบ ยกตัวอย่างเช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritization) การบริหารทรัพยากร (Resource Management) เป็นต้น

3) ศักยภาพหลักขององค์การ ที่กำหนดไว้สำหรับงานในแต่ละด้านหรือตามลักษณะงาน (Functional Competency) ต้องมีความสามารถแตกต่างกันไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ยกตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเจรจาต่อรอง (Negotiation) ทักษะการนำเสนองาน (Presentation Skill) การประสานงาน (Coordination) เป็นต้น

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถสรุปศักยภาพการบริหารบุคคลได้ว่าเป็นการบริหารจัดการบุคคลที่ยังไม่แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ออกมา ทำให้ต้องมีการพัฒนาหรือแสดงให้ความสามารถในตัวบุคคลปรากฏออกมาเป็นที่ประจักษ์ พร้อมทั้งจะแสดงความสามารถที่มีอยู่

ออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ในโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งองค์ประกอบของศักยภาพประกอบด้วย 5 ส่วนหลักได้แก่ ทักษะ ความรู้ ทศนคติ บุคลิกลักษณะประจำตัว และแรงขับภายใน

3.3 ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

Erwin (1976) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างเข้มข้นกับประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ขณะที่อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติการนั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลง

โดยที่ Cohen and Uphoff (1997) กล่าวถึงกรอบในการพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมว่า มีโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร (what participation are we concerned with?) ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (participation in evaluation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินกิจกรรม รวมถึงแสดงการปรับตัวต่อการมีส่วนร่วมต่อไป
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision making) ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (participation in implementation) เป็นการเข้าร่วมโครงการโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ และการเข้าร่วมในการบริหาร

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (participation in benefits) โดยอาจจะ เป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วน

มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (whose participation are we concerned with?) ในส่วนนี้ มีคำที่ใช้ในความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” (popular participation) Cohen and Uphoff ได้จำแนกให้เป็นกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ผู้ที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และคนต่างชาติ

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (how is participation occurring with in the project?) ในมิตินี้ ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบเขตของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมและ ช่องของกิจกรรม
2. ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม เป็นการให้อำนาจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม และ ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่างๆ ของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
3. พื้นฐานของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยแรงที่กระทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมา จากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง และแรงที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากที่ใด
4. รูปแบบของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กร การมีส่วนร่วม โดยตรงหรือโดยอ้อม

นอกจากนี้ริชาร์ด จงวุฒิเวศน์ (2550) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไป เกี่ยวข้อง (Involvement) ทั้งทางด้านความคิด ด้านจิตใจ อารมณ์และทางกาย การมีส่วนร่วมนั้นมี ความหมายในเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative) การมีส่วนร่วมเป็นการ กระทำ (Action) จึงมีทั้งผู้กระทำ (The Actor) ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล (The Recipient) และ สาธารณชน (The Public) ผู้เป็นบริบทของการกระทำซึ่งสอดคล้องกับ Davis & Newstrom (1989) กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านความคิดและด้าน ที่มีต่อกิจกรรมใด เป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จ ซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่ม หรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วม รับผิดชอบ (Responsibility)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ของกระบวนการเริ่มต้นจนถึงเสร็จสิ้นขั้นตอน ทั้งทางด้านความคิด จิตใจและทางกาย โดยมี จุดประสงค์ร่วมกันในการที่นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้า เพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วน ร่วมแล้ว จะไม่ค่อยเกิดการต่อต้าน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งเมื่อบุคคลได้ร่วมเข้ามามีส่วนร่วม

ทำให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างรวดเร็วเพราะสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากการที่บุคคลมีความคิดเห็นร่วมกันดังนั้นจะต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้มีมติร่วมกัน

3.4 ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเองซึ่งแยกออกจากรัฐ โดยทั่วไปแล้วอำนาจหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบเดียวกัน คือ การจัดทำ “บริการสาธารณะ” สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะที่ถือเป็นอำนาจหน้าที่ของระดับชาติ (รัฐ) และระดับท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. บริการสาธารณะระดับชาติ (National Affairs) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่จัดทำขึ้นโดยรัฐ ที่มุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมภายในรัฐ มีลักษณะเกี่ยวกับ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน กระบวนการยุติธรรม เกี่ยวกับการเป็นตัวแทนของรัฐโดยรวม และรวมไปถึงกิจกรรมที่ต้องการให้เกิดมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ อาทิ กองทัพ กิจการตำรวจ ศาลยุติธรรม กิจกรรมทางการทูต ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

2. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น (Local Affairs) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับท้องถิ่น โดยเฉพาะ และเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น โดยจะมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองของคนในท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจมีความแตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น ทั้งเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม การอำนวยความสะดวก รวมถึงไปถึงการจัดสวัสดิการให้คนในท้องถิ่นโดยตรง (ณัฐพล ใจจริงและคณะ, 2560)

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น โดยพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีด้วยกัน 4 เรื่อง ได้แก่

1. คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ
3. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร
4. แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะสำคัญอยู่ 3 ประการได้แก่

1. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ทั้งทางการปกครอง การบริหารในท้องถิ่นของตนเอง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมด้านการศึกษา กีฬา การท่องเที่ยว เป็นต้น รวมไปถึงการดูแลความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการจัดทำบริการหรือกิจกรรมใด ๆ ในท้องถิ่น จำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถในการจัดทำของท้องถิ่นเอง คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น และความต้องการหรือประโยชน์ที่คนในท้องถิ่นจะได้รับ รวมทั้งอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

2. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ไว้ 2 กรณี คือ ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ในรูปแบบไม่เต็มพื้นที่จังหวัด ให้มีอำนาจหน้าที่ตามในมาตรา 16 คือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาล เมืองพัทยา และ องค์การบริหารส่วนตำบล แต่หากเป็นการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ในรูปแบบเต็มจังหวัด ก็จะมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 16 และ 17 นั่นคือมีอำนาจหน้าที่เดียวกับ กรุงเทพมหานครนั่นเอง

3. การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 21 และ 22 มีการกำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ หรืออาจร้องขอให้รัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทนได้ และนอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แทนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

นอกจากการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมายเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้อำนาจแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมหรือให้บริการสาธารณะได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. อำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำ เป็นกิจกรรมที่กฎหมายบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำให้ครบถ้วน หากไม่จัดทำเท่ากับเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

2. อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ เป็นกิจกรรมที่กฎหมายให้ดุลพินิจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะจัดทำบริการสาธารณะนั้น ๆ หรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมและการพิจารณาเห็นสมควรว่าเหมาะสมกับและจำเป็นกับคนในท้องถิ่นนั้น ๆ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2542)

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่จะออกข้อบัญญัติและข้อกฎหมายโดยเป็นอิสระจากส่วนกลางเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งการออกข้อบัญญัติสามารถทำได้ภายใต้รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ยังต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมและการพิจารณาเห็นสมควรว่าเหมาะสมกับและจำเป็นกับคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

4.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2550) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวันโดยมีปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ ได้แก่ สำนักงานปลัด ส่วนการคลัง ส่วนการโยธา ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมดังภาพ 2.4 โดยในส่วนของการดูแลการท่องเที่ยวนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นคนมอบหมายงานให้กับสำนักงานปลัดเป็นฝ่ายดูแลและส่งเสริมการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเขียนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้กำหนดบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ดังนี้ เมื่อการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่จะบรรลุถึงการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

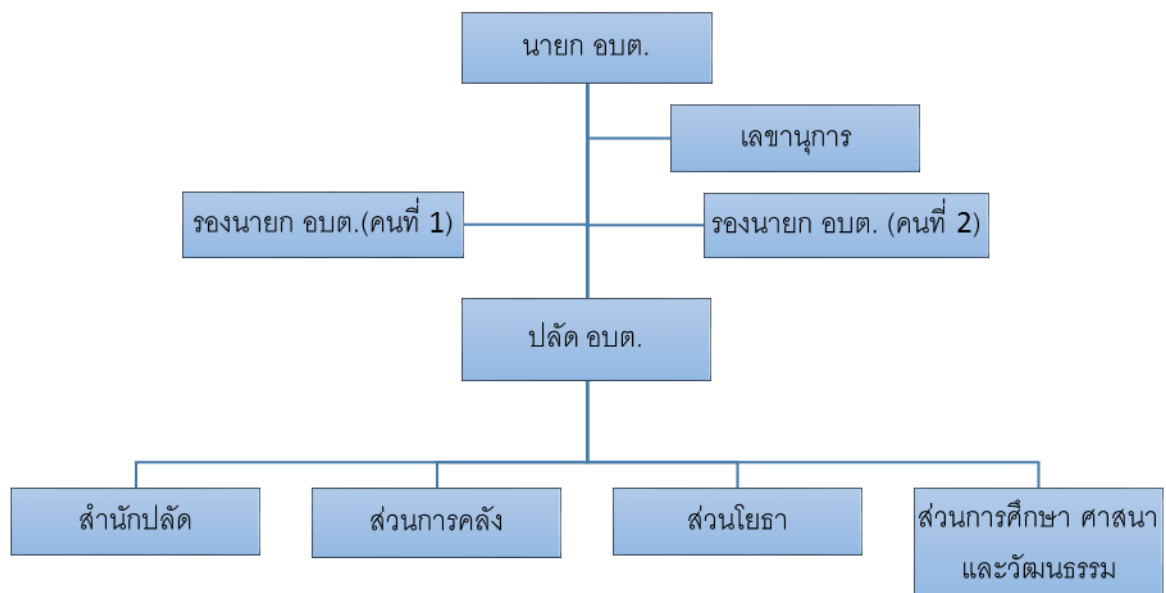
ในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้ดีที่สุด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ 4 บทบาท ดังต่อไปนี้

1) บทบาทด้านการตลาดท่องเที่ยว คือ บทบาทในการจัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและบทบาทในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว

2) บทบาทด้านการให้บริการท่องเที่ยว เช่น ด้านการบริการขนส่ง ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านน้ำดื่ม/เครื่องดื่ม และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

3) บทบาทด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น แผนพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) บทบาทด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ การกำหนดวิธีบริหารจัดการ การบริหารบุคคลดูแลแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและใช้จ่ายงบประมาณเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ภาพ 2.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

4.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนในการบริหารจัดการการต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทและมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด งบประมาณต่าง ๆ ก็มีการกระจายไปให้องค์การบริหารส่วนตำบล ในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางเข้าสู่ท้องถิ่น ภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกระทำ คือการบริหารจัดการการท้องถิ่นเพื่อช่วยให้ท้องถิ่นของตนเองมีรายได้ สร้างอาชีพ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และเกิดการพัฒนากลุ่มผู้นำชุมชน ด้านการท่องเที่ยว และกลุ่มแกนนำในด้านอาชีพและกลุ่มที่มีศักยภาพ ด้าน การจัดการท่องเที่ยวในตำบล ให้มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ก่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์และเชิงวัฒนธรรม สร้างและเชื่อมเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่

5. บริบทพื้นที่ศึกษา

ในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ควรจะมีความรู้ความเข้าใจในบริบทต่าง ๆ เช่น สภาพทั่วไป สภาพทางเศรษฐกิจ การคมนาคมและการท่องเที่ยว เป็นต้น

5.1 สภาพทั่วไป

ตำบลศาลาด่านมีประวัติความเป็นมาโดยคำว่า “ศาลาด่าน” มาจากมีผู้นำเรือสินค้าและเรือของชาวบ้านที่สัญจรไปมาแวะพักจอดเพื่อหลบมรสุมบริเวณศาลาที่ชาวบ้าน สร้างขึ้นและบริเวณด้านตรวจเรือเข้าออกเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่นจึงได้มีการ รวบรวมหมู่บ้านเป็นตำบลในปัจจุบัน (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2560)

ตำบลศาลาด่าน เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 5 ตำบล ของอำเภอเกาะลันตา องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 ตอนศาลาด่าน – สังกะอู้ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา ประมาณ 5 กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีเนื้อที่ประมาณ 38.13 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 23,831 ไร่ มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับทะเลอันดามันและคลองลัดบ่อแหน ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลเกาะลันตาใหญ่ ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลอันดามัน ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอันดามัน มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลแคบ ๆ ที่เกิดจากการปรับระดับของตะกอนที่ทับถมชายฝั่งทะเล ทำให้พื้นที่มีลักษณะเป็นดินทรายในบริเวณทางด้านตะวันออกของพื้นที่มีแนว

ป่าชายเลนปกคลุมแนวยาวตามชายฝั่งทะเลร่วมพื้นที่ในตอนกลางของพื้นที่มีแนวเทือกเขาทอดยาวในแนวเหนือใต้ คือ แนวเทือกเขาเกาะลันตา องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านศาลาด่าน หมู่ที่ 2 บ้านพระแอะ หมู่ที่ 3 บ้านโล๊ะบาหระ หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งเหยีพังและหมู่ที่ 5 บ้านโล๊ะดูหยง ตำบลศาลาด่านมีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 6,161 คน แยกเป็นชาย 3,101 คน หญิง 3,060 คน (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2558 องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่)

5.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลศาลาด่าน ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม (สวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน พืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ตามฤดูกาล เป็นต้น) การประมง (ประมงชายฝั่ง ประมงน้ำลึก) สำหรับประชาชนทั่วไปจะทำการประมงชายฝั่งเป็นส่วนใหญ่ ส่วนประมงน้ำลึกจะมีเรือมาจากที่อื่นเข้ามาตามฤดูกาล หลังจากการที่นักท่องเที่ยวเริ่มหลังไหลเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลศาลาด่านเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเริ่มประกอบการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป็นผลทำให้ที่ผ่านมามีธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะลันตาได้เติบโตเป็นอย่างมาก ประชาชนต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาวะการตลาดและธุรกิจการค้าที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยประชาชนส่วนหนึ่งได้ผันตัวเองเข้ามาสู่ธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งเป็นเจ้าของธุรกิจ และเข้ามาในรูปแบบลูกจ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2560)

5.3 การคมนาคม

การคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จากจังหวัดกระบี่เดินทางโดยรถยนต์ ตามทางหลวงหมายเลข 4 ถึงทางแยกห้วยน้ำขาวเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 4201 ตอนห้วยน้ำขาว - เกาะกลางระยะทางยาว 27 กิโลเมตร ถึงท่าเทียบแพขนานยนต์หัวหิน ขึ้นแพขนานยนต์ไปท่าเทียบแพขนานยนต์คลองหมาก ระยะทางยาว 1,400 เมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2560)

5.4 การท่องเที่ยว

ตำบลศาลาด่านเป็นพื้นที่ชุมชนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างดีจึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในอนาคตจะเป็นเกาะที่รองรับนักท่องเที่ยวอันเป็นดับสองรองจากเกาะพีพี และมีความได้เปรียบกว่าเกาะอื่น ๆ เป็นต้นว่า การเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายหลายแห่ง ทั้งชายหาด ทะเล ดำน้ำดูปะการัง พายเรือ

แคนนุ เรือคายัด เดินป่าชมไพร รวมทั้งมีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนที่หลากหลายสามารถผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน โดยในตำบลศาลาด่านจะมีชุมชนต้นแบบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ บ้านทุ่งห้วยเพ็งตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของเกาะลันตา มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเชิงเขาและป่าชายเลนด้านตะวันออก จึงทำให้หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ติดกับผืนป่าชายเลน และลำคลองน้ำเค็มที่ทอดตัวยาวออกสู่ปากอ่าวลันตา ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่มีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ จึงเกิดแนวคิดอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีค่าในการหาเลี้ยงชีพ โดยบ้านทุ่งห้วยเพ็งเป็นหนึ่งในหมู่บ้านท่องเที่ยววิถีชุมชนต้นแบบของจังหวัดกระบี่ เพราะชาวบ้านช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านสีเขียว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้อยู่คู่กับจังหวัดกระบี่ กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนล้วนแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเรียบง่ายที่เข้าถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้แก่ กิจกรรม “เที่ยวทุ่งห้วยเพ็ง หมู่บ้านบนเกาะ” เป็นกิจกรรมชมความอุดมสมบูรณ์ของป่าโกงกาง และวิถีชีวิตของชาวบ้านรวมถึงสัมผัสวิถีชีวิตของคนตัดไม้เตาถ่านในอดีต ซึ่งเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาวบ้านทุ่งห้วยเพ็ง และกิจกรรม “ดูนกทะเลเหยี่ยวแดง นกออก (อินทรีทะเล)” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับนกทะเลนานาชนิด และแวะชมศูนย์ฝึกเลี้ยงเพื่อการอนุรักษ์ และลิ้มรสอาหารพื้นเมืองของชาวบ้านทุ่งห้วยเพ็ง เช่น แกงส้ม และขนมไทย เป็นต้น นอกจากนี้ด้วยความที่ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว จึงมีการจัดโครงการ “ทะเลเพื่อวันพรุ่งนี้” (The Sea for Tomorrow Project) โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวได้ลองสัมผัส ดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรม	รายละเอียด
1. เที่ยวทุ่งหญ้าเพ็ง หมู่บ้านบนเกาะ	เป็นกิจกรรมสำหรับชมความอุดมสมบูรณ์ของป่าโกงกาง และวิถีชีวิตของชาวบ้านรวมถึงสัมผัสวิถีชีวิตของคนตัดไม้เตาถ่านในอดีต โดยการล่องเรือหางยาว ครั้งละ 1000 บาท (6 คน/ลำ)
2. ดูนกทะเลเหยี่ยวแดง นกออก (อินทรีทะเล)	เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับนกทะเลหลากหลายชนิด และเยี่ยมชมศูนย์ฝึกเลี้ยงเพื่อการอนุรักษ์
3. ทะเลเพื่อวันพรุ่งนี้	เป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้ลองสัมผัส เช่น กิจกรรมปลูกหญ้าทะเล สร้างบ้านปลา เป็นต้น

ที่มา : การท่องเที่ยวโดยชุมชน ทุ่งหญ้าเพ็ง

บ้านทุ่งหญ้าเพ็งส่วนใหญ่เป็นชุมชนชาวมุสลิม นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจึงควรปฏิบัติตามข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ก็เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสะดวกราบรื่น ได้แก่ แต่งกายสุภาพ ห้ามดื่มสุราและของมีเมาทุกชนิด ห้ามนำอาหารที่มีเนื้อหมูเข้ามารับประทานในชุมชน ห้ามส่งเสียงดังในช่วงที่ชุมชนประกอบศาสนกิจ หนึ่งบ้านทุ่งหญ้าเพ็งเป็นชุมชนขนาดเล็กแต่มีความเข้มแข็งในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างดี จึงทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเกาะลันตาที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะได้พักผ่อนหย่อนใจไปกับอากาศที่บริสุทธิ์ และพื้นที่สีเขียวอันอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนแล้ว ยังมีวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวมุสลิมให้ได้สัมผัสกันด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน, 2560)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่ามีงานวิจัยที่ใกล้เคียงกัน ดังต่อไปนี้

ปริญญา พรหมมินทร์ (2542) ได้ศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับไม่ปฏิบัติเลย โดยบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่ขึ้นอยู่กับอายุและระดับการศึกษาเนื่องจากส่วนใหญ่มีอายุและระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน สำหรับปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ขาดการสนับสนุน จากรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ประชาชน มัคคุเทศก์และนักท่องเที่ยว โดยที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเอกสารการท่องเที่ยว จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารจากเอกสารทางวิชาการ หอกระจายข่าว ไปสเตอร์ และสื่อบุคคล ทำให้การรับรู้ข่าวสารมีผลต่อบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านให้การศึกษาเพิ่มเติมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะเข้าทำงาน รัฐบาลควรเล็งเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มากขึ้น

กฤตยา กานต์ เดชดี (2551) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร พบว่า ศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทรแบ่งออกเป็น 12 ด้านดังนี้

1. ศักยภาพด้านนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร
2. ศักยภาพบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และศักยภาพด้านงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. ศักยภาพด้านจัดตั้งศูนย์บูรณาการ และส่งเสริมการจัดตั้งคณะทำงาน และบุคลากรที่รับผิดชอบด้านจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4. ศักยภาพในด้านการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น

5. ศักยภาพด้านการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น ให้ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมจัดการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมให้ชุมชน

6. ศักยภาพในการรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยว องค์ความรู้ท้องถิ่น และจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับพื้นที่

7. ศักยภาพด้านการให้บริการท่องเที่ยว การตลาด และการประชาสัมพันธ์

8. ศักยภาพในการจัดการผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้ และการแก้ไขข้อขัดแย้งในชุมชน การสร้างความรักสามัคคี เพื่อเตรียมพร้อมการจัดการท่องเที่ยว

9. ศักยภาพในด้านการรักษากฎระเบียบ สนับสนุนกฎหมาย และกำหนดมาตรการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

10. ศักยภาพด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ อาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

11. ศักยภาพด้านการรักษาความปลอดภัยและคมนาคม บริการสาธารณสุข สาธารณูปโภคและการจัดการขยะมูลฝอย

12. ศักยภาพด้านการวิเคราะห์ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

ศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทรทั้ง 12 ด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องครบถ้วนในระบบการบริหารจัดการ มีศักยภาพสูงพอที่จะผลักดันให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคงให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประเมินผลได้ อันเนื่องมาจากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่หัวไทรมีหลากหลาย เมื่อมีการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเหมาะสมด้านกระบวนการให้ความรู้ด้านการจัดการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามาร่วมมือพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณค่าในพื้นที่อาจจะคาดหวังได้ว่า แนวทางนี้จะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนังและลุ่มแม่น้ำทะเลสาบสงขลาได้ต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ อูมาพร ศุภการ (2550) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน ตำบลสะพลี จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ใน 4 ประเด็น คือ

- 1) การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและการกระจายรายได้
- 4) การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์ภายใต้บริบทของการร่วมรับรู้ปัญหา ร่วมคิดและร่วมปฏิบัติ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตัวเองและท้องถิ่น ถ้ามีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เด็ก และมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมกับสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาซึ่งการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ขณะเดียวกัน จตุพล ชูจันทร์ (2549) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในชุมชนปัจจุบัน คือ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักและบริการที่ลดลงกระทบกระเทือนต่อรายได้ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงฤดูกาล และการเกิดเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในโลกที่มีผลในภาพรวมทั่วไป ส่วนสาเหตุที่มีผลต่อชุมชนโดยตรง คือ การขาดความร่วมมือของคนในชุมชนในการดำเนินการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ประชาชนจึงมีความต้องการที่จะจัดตั้งองค์กรเพื่อร่วมกันทำหน้าที่บริหารจัดการให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ขณะที่กีรกานต์ ศิริรักษ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ นักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยอายุระหว่าง 20-24 ปี มี สถานภาพสมรสโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เดือน 5,001 - 15,000 บาท ตามลำดับ

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด

3. ลักษณะบุคลิกภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะบุคลิกภาพระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชอบค้นหาความจริง ด้านชอบเดินทางในสถานที่แปลกใหม่ ด้านมีความยึดมั่นในตนเองสูง ด้านชอบเดินทางท่องเที่ยว ด้านชอบเปิดรับนวัตกรรมใหม่ ด้านความเป็นคนสนุกสนานมีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนด้านการมุ่งเน้นตนเองเป็นหลักด้านความเป็นนักอนุรักษ์ ที่มีความคิดเห็น ในระดับกลาง

4. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจในรูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับสนใจมาก

5. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ด้านระยะเวลาที่เดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 3 วันต่อครั้ง และงบประมาณการใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวต่อครั้ง ประมาณ 5,416 บาท

6. แนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต พบว่า ด้านการกลับมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับกลับมาอย่างแน่นอน และ ด้านการแนะนำให้ผู้คนรู้จักมาท่องเที่ยว อยู่ในระดับแนะนำบุคคลที่รู้จักมาท่องเที่ยวอย่างแน่นอน

งอกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง (2549) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรีภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า

1. การสำรวจศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่งมีคะแนนในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน อันดับ 1. เกาะเกร็ด อันดับ 2. วัดสวนแก้ว อันดับ 3. วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร อันดับ 4. ตลาดน้ำไทรน้อย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างประชากรในพื้นที่วิจัย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปีจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดด้านความรู้ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีเท่าที่ควร ด้านการพัฒนา มีระดับความต้องการทุกด้านอยู่ในระดับสูงและความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จบ การศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 42 อาชีพค้าขายมากที่สุดรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 5,000 บาท ส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวจังหวัดนนทบุรีมากกว่า 3 ครั้ง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่า 500 บาท เดินทางโดย รถส่วนตัวและมากับเพื่อน เพื่อพักผ่อนหย่อนใจชมภูมิทัศน์มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างดี

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี ภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ปัญหาเรื่องความปลอดภัย ป้ายบอกทาง ที่จอดรถมีน้อย นักท่องเที่ยวใช้จ่ายน้อยในการมาเที่ยวงบประมาณที่ได้รับไม่ต่อเนื่อง ขาดระบบการจัดการที่ดี ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมด้านการพัฒนาแหล่งการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมทั้งปีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรีภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชนวิสัยทัศน์ นนทบุรีแหล่งวิถีชีวิตชาวสวน ล้วนหลากหลายวัฒนธรรม งามล้ำไม้ ประดับกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่วิจัย 4 แหล่ง กำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา 4 ด้าน คือ

1. กลยุทธ์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2. กลยุทธ์ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

3. กลยุทธ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. กลยุทธ์ในการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้ยาใจ ศิริวิโรจน์และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเรื่องเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านทองไทยปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าการบริหารงานของหมู่บ้านการท่องเที่ยวแห่งนี้ประสบผลสำเร็จเนื่องจากได้รับความร่วมมือทั้งจากพัฒนาชุมชนในจังหวัด ผู้นำท้องถิ่นทั้ง กำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนที่เข้มแข็งที่ร่วมกันกำหนดทิศทางของการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นโครงการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน แต่การศึกษาดังกล่าวไม่ได้เก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการและคนในพื้นที่ของตำบลโดยศึกษาเฉพาะฝ่ายจัดการของกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

โดยที่ Scheyvens (1999) ได้ศึกษา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น พบว่า วิธีการที่ทำให้เข้าใจว่าธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลอย่างไรต่อการใช้ชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการที่ชุมชนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์การวัดในการควบคุม และจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างชอบธรรมจากการประกอบธุรกิจ แผนการเสริมสร้างพลังถูกนำเสนอว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับสนับสนุนการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ จิตวิทยาและการเมือง จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนท้องถิ่น

ฐิติ ฐชาติ และคณะ (2544) ได้ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่มแม่น้ำเนื่องจากแนวคิดที่ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศป่า และวัฒนธรรมเดิมของชาวบ้าน ปัจจุบันมนุษย์ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้บุกรุกทำลายป่า ดังนั้นต้องแยกคนออกจากป่า จากกระแสการพัฒนาหลักซึ่งต้องการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตทุกรูปแบบของคนพื้นเมือง ยอมนำไปสู่การสูญเสียสายทางวัฒนธรรมและทำลายรากหญ้า (Grass Root) อย่างสิ้นเชิง ดังนั้นการวิจัยดังกล่าวจึงใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อทดสอบวิเคราะห์ และผลจากการสรุปทฤษฎีของชุมชนพบว่าแนวคิดแบบตะวันตกในเรื่องเกี่ยวกับ “นิเวศวิทยา” ทำให้เกิดนโยบาย “แยกคนออกจากป่า” เพราะ “คนทำลายป่า” แต่ผลวิจัยเรื่องนี้กลับยืนยันว่ามนุษย์พื้นเมืองใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่า และร่วมกันออกกฎหมู่บ้านในการรักษาป่า ป่าจึงอยู่คู่กับคน

พื้นเมืองต่อเนื่องกันมาหลายพันปี และกระแสการพัฒนาดังกล่าวซึ่งนำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

นอกจากนี้ Fernando & Noresah Mohd Shariff (2015) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินกับการเปลี่ยนแปลงสิ่งปกคลุมดินและปัจจัยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติโดยใช้ดาวเทียมสำรวจระยะไกลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์พบว่า ประเทศศรีลังกามีทรัพยากรกึ่งธรรมชาติมากมายมหาศาลด้วยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีศักยภาพที่ดีสำหรับการพัฒนาต่อไปในเอเชียใต้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการขยายตัวของพื้นที่ชุ่มน้ำต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการปกคลุมหน้าดินในภาคใต้ของประเทศศรีลังกาหลังปี 1980 โดยนำเสนอการใช้วิธีวิเคราะห์ภาพแผนที่ในพื้นที่ชุ่มน้ำ การใช้ที่ดินและสิ่งปกคลุมดิน การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำจากปี 1983 ถึง ปี 2011 ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้ดาวเทียมสำรวจระยะไกลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การจำแนกประเภทและการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่ดินครอบคลุมถึง 14 รายการเพื่อสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ศึกษาได้เกิดขึ้นในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ผลของการตีความภาพและการจำแนกประเภทว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินการตามแผนควบคุมภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำของแม่น้ำนีวาเวลา การขยายตัวของพื้นที่ชุ่มน้ำในคิระลา เคเล จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในศรีลังกา

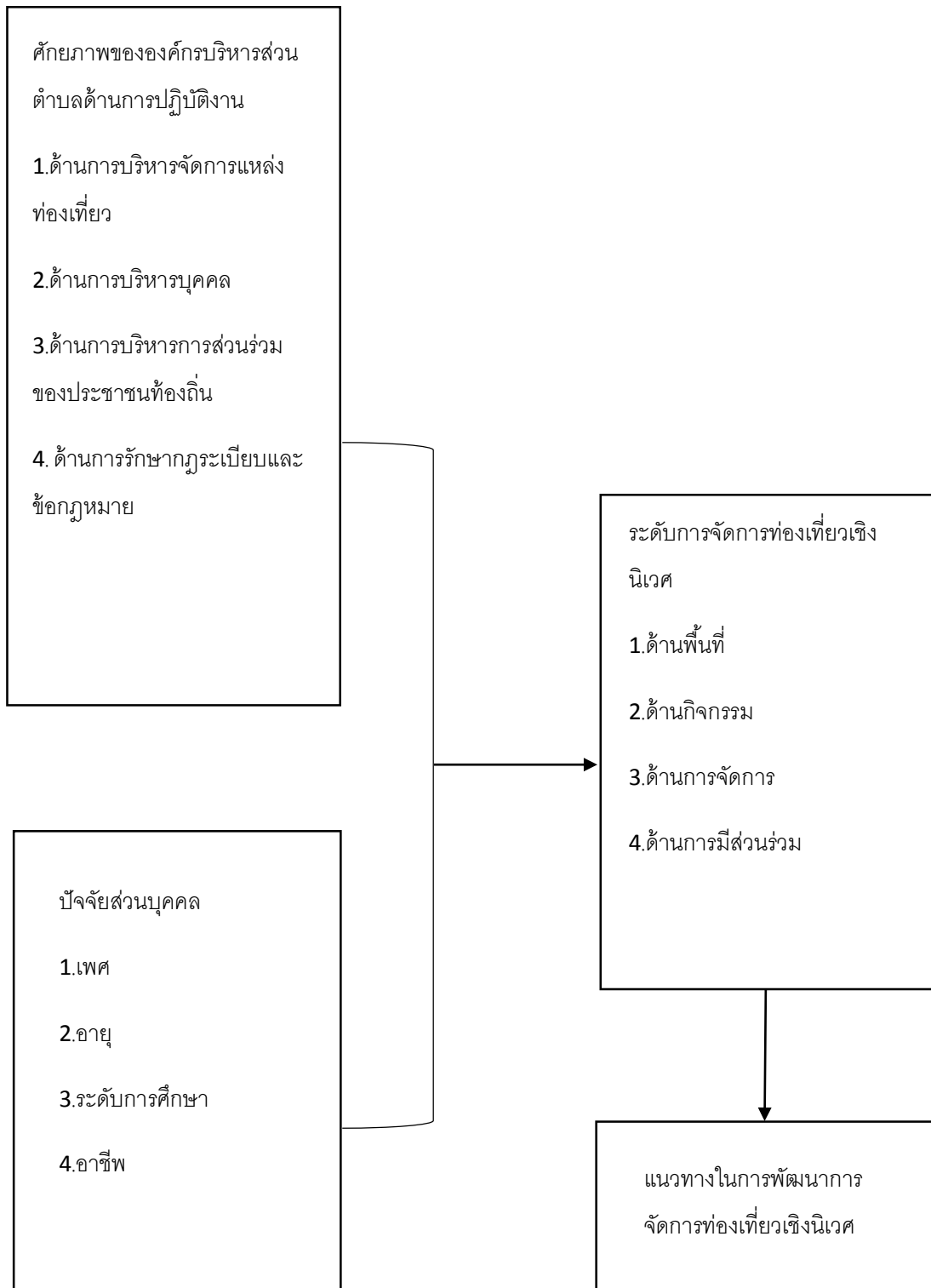
นอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่ศึกษาผลกระทบของตลาดออนไลน์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศอิหร่านทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวิทยาและวัฒนธรรมโดย Riasi & Pourmiri (2015) พบว่าขยายตัวของตลาดออนไลน์ได้เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของอิหร่านในขณะเดียวกันไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศที่เข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าการตลาดออนไลน์ไม่ได้เพิ่มปริมาณการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอิหร่าน นอกจากนี้การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบออนไลน์ไม่ได้มีอิทธิพลสำคัญต่อการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของอิหร่าน ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่าการใช้กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของอิหร่านช่วยให้อิหร่านขยายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชนบทและขยายอุตสาหกรรมบริการให้บริการ พวกเขายังเชื่อว่าการตลาดออนไลน์

ช่วยสร้างงานในอิหร่านเพิ่มมากขึ้นในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและปรับปรุงสภาพการทำงานในอุตสาหกรรมนี้

Tuan Phong Ly & Thomas Bauer (2013) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยทำการศึกษาทฤษฎีและการปฏิบัติการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 5 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ไทย เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเหตุผลหลักที่ทำให้เกิดช่องว่างในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศเหล่านี้ คือ การขาดการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้เสียด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ รัฐบาลมีความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเป็นทางการและระดับชาติในการวางแผนและดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตามความสอดคล้องของนโยบายและทัศนคติของรัฐบาลจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความช่วยเหลือจากองค์กรพัฒนาเอกชนไม่ใช่กลยุทธ์ระยะยาวสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประเทศที่พัฒนาน้อย เช่น เวียดนามควรพยายามใช้ทรัพยากรของระบบบริหารของรัฐคล้ายกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาความเหมาะสมของนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระยะยาว

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพดังมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การศึกษากลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ นักท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งนี้สาเหตุที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะศึกษากับกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตำบลศาลาด่าน ดังนี้

(1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทั้งหมด 5 หมู่บ้านเป็นจำนวน 6,161 คน แยกเป็นชาย 3,101 คน หญิง 3,060 คน (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2558 องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ในกรณีที่ประชากรมีจำนวนที่แน่นอน ดังนี้

$$\text{สูตร } n = N/1 + Ne^2$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้มาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน จำนวน 6,161 คน (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่) และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการคำนวณดังต่อไปนี้

$$\text{เมื่อ } N = 6,161 \text{ คน และ } e = 0.05$$

$$\text{สูตร } n = N/1 + Ne^2$$

$$\text{แทนค่า } n = 6,161/1 + 6,161(0.05)^2 = 375$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน จำนวน 375 คน โดยการศึกษาความคิดเห็นต่อศักยภาพการปฏิบัติงานและผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 375 คน โดยเลือกจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างประชากรในพื้นที่ตำบลศาลาด่านซึ่งประกอบไปด้วย 5 หมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านโดยแต่ละหมู่บ้านมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน ดังนั้นหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวนมากจำนวนประชากรที่ศึกษาจึงต้องมีจำนวนมากกว่าหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยหรือไม่มีเลย รายละเอียดดังนี้

(1.1) หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งหยาเป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะเด่นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผู้วิจัยจึงให้น้ำหนักของจำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 60 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

(1.2) หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างลดหลั่นตามจำนวนของประชากรแต่ละหมู่บ้านที่มีจำนวนไม่เท่ากัน โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน}}{(\text{จำนวนประชากรทั้งหมด} - \text{จำนวนประชากรของหมู่ที่ 4})} \times 40 = \text{กลุ่มตัวอย่างของหมู่ที่ 1, 2, 3 และ 5}$$

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตำบลศาลาด่าน

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ประชากร (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
บ้านทุ่งห้วยเพ็ง (หมู่ที่ 4)	1,074	60	225
บ้านศาลาด่าน (หมู่ที่ 1)	1,118	8.8	33
บ้านพระแอะ (หมู่ที่ 2)	1,928	15.2	57
บ้านโล๊ะบาหรา (หมู่ที่ 3)	1,400	11	41
บ้านโล๊ะคุดหยง (หมู่ที่ 5)	641	5	19
รวม	6,161	100	375

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

(2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งห้วยเพ็ง ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวนทั้งสิ้น 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

(3) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวนทั้งสิ้น 13 คน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

(4) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศกับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้การทดสอบค่า t-test

(5) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอายุกับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ระดับการศึกษา กับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอาชีพกับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

(6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานกับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Multiple Linear Regression Analysis & Simple Regression Analysis)

ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน

ศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน	กลุ่มตัวอย่าง		
	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	ผู้ปฏิบัติงาน
1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	√	√	√
2. ด้านการบริหารบุคคล	-	-	√
3. ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	√	-	-
4. ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย	√	√	√

ตาราง 3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	กลุ่มตัวอย่าง		
	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	ผู้ปฏิบัติงาน
1. ด้านพื้นที่	√	√	√
2. ด้านกิจกรรม	√	√	√
3. ด้านการจัดการ	√	√	√
4. ด้านการมีส่วนร่วม	√	-	√

1.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อประกอบการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นจำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บข้อมูลโดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนทั้งสิ้น 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนทั้งสิ้น 1 คน หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 1 คน นักวิเคราะห์นโยบายทั้งสิ้น 1 คน และแผนกพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งสิ้น 2 คน จำนวน 6 คน

(2) กลุ่มผู้นำชุมชน เป็นบุคคลที่ช่วยให้ผู้อื่นหรือชุมชนตกลงกันได้ เป็นที่นับถือของประชาชน และต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 20 ปี ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 10 คน

(3) ผู้ประกอบการ ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นบุคคลที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำเที่ยว ขายสินค้าของที่ระลึกในพื้นที่ ได้แก่ เจ้าของทัวร์นำเที่ยว เจ้าของร้านจำหน่ายของที่ระลึก เจ้าของโรงแรม รีสอร์ท จำนวนทั้งสิ้น 4 คน

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ประชาชนที่อาศัยในตำบลศาลาด่าน ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในตำบลศาลาด่าน รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลศาลาด่าน

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน บทความ รายงานและสิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรายงานวิจัยที่ผู้อื่นได้ทำการศึกษาไว้แล้ว

3. เครื่องมือในการวิจัย

3.1 เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ความรู้ ทัศนคติการปฏิบัติและความเข้มแข็งของ วิสาหกิจชุมชน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548) ปรับปรุงแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของอารีย์ วรวงศ์ (2552) และปรับปรุงแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของวันทิกา หิรัญเทศ (2556) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คำถามในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

วิธีการแปลผลแบบสอบถามได้ใช้เกณฑ์การให้ระดับเฉลี่ยดังนี้

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ระดับคะแนน	ความหมาย
ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	อยู่ในเกณฑ์ มาก
ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

3.2 เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุม

มากที่สุด ผู้วิจัยตระหนักดีว่า การเลือกผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าจะเป็นด้านคุณสมบัติและจำนวนย่อมต้องส่งผลกระทบต่อผลการวิจัยในด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูล แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องอาศัยสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ดังนั้นการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลและความไว้วางใจในการยอมเปิดเผยข้อมูลจึงเป็นประเด็นสำคัญในการกำหนดจำนวนของผู้ให้ข้อมูล โดยคำถามจะมีลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ให้อิสระในการที่ผู้ตอบคำถามการวิจัยได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยโครงสร้างการสัมภาษณ์ได้พัฒนาแนวทางคำถามขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี นิยาม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งแบบสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามเพื่อวัดความคิดเห็นต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่กับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(2) แบบสอบถามศักยภาพการปฏิบัติงาน ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา นิยามศัพท์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน และสรุปเนื้อหาพร้อมทั้งสร้างคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

(3) แบบสอบถามผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา นิยามศัพท์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบล และสรุปเนื้อหาพร้อมทั้งสร้างคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบล

(4) การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีเนื้อหาครอบคลุมตรงตามนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และให้เนื้อหาตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยโดยได้นำแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รศ.ดร. ประมาณ เทพสงเคราะห์ รศ.พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ และดร.สิริวิทย์ อิศโร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือ ตลอดจนการสื่อสารความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาทดสอบความแม่นยำของเครื่องมือเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาหาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective- Item Congruence: IOC) ของแบบประเมินความคิดเห็นกับวัตถุประสงค์

แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ 1

ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ 0

แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ -1

$$\text{สูตร IOC} = \sum R/N$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างผลการทดสอบกับจุดประสงค์

$$\sum R \text{ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N \text{ แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

ทั้งนี้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1 จะถือว่ามีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้ แต่หากข้อคำถามใดมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะต้องปรับเนื้อหาใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(5) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดสอบ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างทดลองที่มีความคล้ายคลึงกับประชากร ได้แก่ ประชากรในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาซึ่งมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นการทดสอบก่อนใช้จริงจำนวน 30 ชุด โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติการทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ Cronbach's Alpha การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability Test) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้นแบบสำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมกัน จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.955 แบบสอบถามต้นแบบสำหรับประชาชนรวมกันจะ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.980 และแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวรวมกันจะ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.939 โดยหากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่จัดขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ใน กระบวนการวิจัยต่อไปได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) การเก็บข้อมูล โดยได้ดำเนินการประสานขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(2) ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่จำนวน 375 คน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนจำนวน 50 คน

(3) เมื่อครบกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบ รวบรวมเอกสารจนครบทุกฉบับ

(4) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับแต่ละฉบับไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) ผู้วิจัยขอจดหมายแนะนำตัว จากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

(2) ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ผู้วิจัยได้เตรียมแนวคำถามแบบมีโครงสร้างมาล่วงหน้า ซึ่งการสัมภาษณ์จะเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งจะใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ผู้ศึกษาต้องการทราบอย่างละเอียดโดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-45 นาทีต่อคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

(2) การวิเคราะห์ศักยภาพการปฏิบัติงาน และองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(3) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) เพื่อหาปัจจัยของตัวแปรระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงาน กับ ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยเก็บข้อมูลจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบและมีระเบียบตรวจสอบว่าได้ข้อมูลอะไรมาบ้างแล้ว

(2) สร้างรหัสข้อมูล (Code) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการแสดงข้อมูล (Display) เพื่อให้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นอย่างไร ทำไมถึงเกิด เพื่อต้องการหาจุดที่น่าสนใจจากข้อมูลจากนั้นทำการจัดการข้อมูลเพื่อให้ข้อมูล (Data) ที่เป็นสารสนเทศและนำไปสู่การสรุปผล

(3) สร้างข้อมูลหมวดหมู่ใหญ่ (Theme) และข้อมูลระดับรองลงมา (Categories) เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อสรุปย่อยที่ผ่านการสังเคราะห์ช่วงต้นจากการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลก่อนยืนยันผลในเบื้องต้น ซึ่งสรุปเป็นข้อคร่าว ๆ ก่อนที่จะมีการยืนยันหลักฐานและสร้างข้อสรุปใหญ่เพื่อนำไปสู่การสร้างทฤษฎีซึ่งได้จากองค์ความรู้ใหม่ที่ผู้วิจัยค้นพบ (วรรณดี สุทธินิภากร, 2559)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จำนวน 375 คน นักท่องเที่ยวจำนวน 50 คนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนตำบลจำนวน 13 คน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ผู้นำชุมชนและประกอบการ ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวนทั้งสิ้น 20 คน รายละเอียดในวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 3 ปัจจัยศักยภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มีดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	การทดสอบค่าเอฟ (F-test)
t	แทน	การทดสอบค่าที (t-test)
B	แทน	อิสระแต่ละตัวแปรพร้อมแปรพร้อม ทั้งค่าคงที่เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสม การพยากรณ์
R	แทน	ค่าแปรอิสระที่นำเข้าสมการกับตัวแปร ตาม
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย ซึ่งจะแสดง อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปร ตาม
Beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในแบบ คะแนนมาตรฐาน
Z	แทน	ค่ามาตรฐาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามปัจจัยที่ทำการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยด้านงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์การปกครองส่วนตำบล นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน			รวม	ร้อยละ
	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	ผู้ปฏิบัติงาน		
เพศ					
ชาย	182	27	6	215	49.20
หญิง	193	22	7	222	50.80
อายุ					
ต่ำกว่า 20 ปี	16	2	0	18	4.18
21-40 ปี	213	23	12	248	57.54
41-60 ปี	79	15	1	95	22.04
60 ปี ขึ้นไป	60	10	0	70	16.24
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	83	1	0	84	21.05
มัธยมศึกษาตอนต้น/ ตอนปลาย/เทียบเท่า	151	7	3	161	40.35
ปริญญาตรี	103	35	9	147	36.84
สูงกว่าปริญญาตรี	4	3	0	7	1.76
อาชีพ					
ข้าราชการ	12	7	8	27	6.16
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	5	0	10	2.28
พนักงานบริษัท	37	11	0	48	10.96
ธุรกิจส่วนตัว	37	8	0	45	10.27
ค้าขาย	50	3	0	53	12.10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน			รวม	ร้อยละ
	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	ผู้ปฏิบัติงาน		
รับจ้าง/ลูกจ้าง	123	3	5	131	29.91
นิสิต/นักศึกษา	20	4	0	24	5.48
เกษตรกรรวม/ปศุสัตว์/ ประมง	62	8	0	70	15.98
เกษียณ/ว่างงาน	27	1	0	28	6.39
อื่นๆ	2	0	0	2	0.47

จากตาราง 4.1.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 และเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80

อายุส่วนใหญ่พบว่า มีอายุระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 57.54 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 22.04 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่าจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.35 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 และระดับประถมศึกษา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

อาชีพส่วนใหญ่พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 29.91 รองลงมาคือเกษตรกรรวม/ปศุสัตว์/ประมงและธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 15.98 และค้าขาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10

ตอนที่ 1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.33	0.978	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารบุคคล	3.03	0.672	ปานกลาง
3. ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	2.58	1.125	น้อย
4. ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย	2.57	0.932	น้อย
รวม	2.99	0.801	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.801) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.978) รองลงมาคือ ด้านการบริหารบุคคล มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.672) ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.125) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.932) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (n = 439)

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	3.81	0.856	มาก
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)	3.77	0.950	มาก
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม	3.00	0.962	ปานกลาง
4. มีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)	2.66	1.043	ปานกลาง
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว	3.41	1.079	มาก
รวม	3.33	0.978	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.978) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.856) รองลงมาเป็น ข้อ 2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.950) ข้อ 5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$, S.D. =

1.079) ข้อ 3.มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.962) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4.มีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 1.043) ตามลำดับ

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารบุคคล (n = 13)

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด (อาทิ สอดคล้องกับการทำงาน ส่งเสริมให้นำความรู้มาปรับใช้ในการทำงานหรือช่วยในการทำงานดีขึ้น)	3.00	0.816	ปานกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.00	0.707	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อนมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	3.08	0.760	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.08	0.641	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดทิศทางความต้องการให้สอดคล้องกับ			

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน	3.15	0.555	ปานกลาง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เพียงพอกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	2.85	0.555	ปานกลาง
รวม	3.03	0.672	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.672) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 5.องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดทิศทางการต้องการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบันมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.555) รองลงมาเป็น ข้อ 3.องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อนมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.760) ข้อที่ 4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.641) ข้อ 1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.816) ข้อ 2.องค์การบริหารส่วนตำบลมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.707) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6.องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เพียงพอกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 1.555) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น (n=376)

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีโอกาสเสนอโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.61	1.012	ปานกลาง
2. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการลงประชามติให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.68	1.115	ปานกลาง
3. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแนะนำภาคเอกชนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาในการเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตำบลเกาะลันตา	2.28	1.085	น้อย
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.94	1.190	ปานกลาง
5. มีการส่งเสริมความร่วมมือกับเอกชนให้เข้ามาลงทุนเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.41	1.225	น้อย
รวม	2.58	1.125	น้อย

จากตาราง 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ =

2.58, S.D. = 1.125) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 4. ท่านมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.94, S.D. = 1.190) รองลงมาเป็นข้อ 2. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการลงประชามติให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.68, S.D. = 1.115) ข้อ 1. ท่านมีโอกาสเสนอโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.61, S.D. = 1.012) ข้อ 5. มีการส่งเสริมความร่วมมือกับเอกชนให้เข้ามาลงทุน เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.41, S.D. = 1.225) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแนะนำภาคเอกชนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาในการเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตำบลเกาะลันตา ($\bar{X}$ = 2.28, S.D. = 1.085) ตามลำดับ

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย (n=439)

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.56	0.808	มาก
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ	3.12	0.969	ปานกลาง
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1.80	0.887	น้อยที่สุด
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1.83	0.915	น้อย

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.56	1.083	น้อย
รวม	2.57	0.932	น้อย

จากตาราง 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย ทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.932) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.808) รองลงมาเป็น ข้อ 2.ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.969) ข้อ 5.มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 1.083) ข้อ 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = 0.915) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3.ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ($\bar{X} = 1.80$, S.D. = 0.887) ตามลำดับ

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านพื้นที่	4.44	0.695	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรม	3.97	0.786	มาก
3. ด้านการจัดการ	3.48	0.822	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.89	0.928	มาก
รวม	3.95	0.800	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.95, S.D. = 0.800) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านพื้นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.695) รองลงมาเป็นด้านกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.97, S.D. = 0.786) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$) = 3.89, S.D. = 0.928) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการ ($\bar{X}$) = 3.48, S.D. = 0.822) ตามลำดับ

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านพื้นที่ (n = 439)

ผลการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เกาะลันตามีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความ หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.53	0.633	มากที่สุด
2. เกาะลันตามีความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบ ดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของ ชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของ แหล่งท่องเที่ยว	4.42	0.711	มากที่สุด
3. เกาะลันตามีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์ และมีความเหมาะสมกับ กิจกรรมการ ท่องเที่ยว	4.43	0.689	มากที่สุด
4. เกาะลันตามีความหลากหลายของพื้นที่ ทำให้ สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตาม ความต้องการ	4.43	0.696	มากที่สุด
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งเที่ยวเพียงพอต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว	4.41	0.744	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.695	มากที่สุด

จากตาราง 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ ทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.696) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1.เกาะลันตามีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.633) รองลงมาเป็น ข้อ 4.เกาะลันตามีความหลากหลายของพื้นที่ทำให้ สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.696) ข้อ 3.เกาะลันตามีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์และมีความเหมาะสมกับ กิจกรรมการท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.689) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5.การจัดสรรพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.744) ตามลำดับ

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านกิจกรรม (n = 439)

ผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น	3.58	0.848	มาก
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษารธรรมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่ม้่า/ซี่ช้าง เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	4.12	0.724	มาก
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น	4.04	0.767	มาก

ผลการจัดการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อต่อการสร้าง จิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษา ธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น	4.05	0.784	มาก
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถที่เกาะ ลันตาสร้างประสบการณ์และ ความ ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เที่ยวถ้ำ/ น้ำตก ตกปลา ซิม่า/ซีซัง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น	4.05	0.805	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97	0.786	มาก

จากตาราง 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกิจกรรม ทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.786) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 2.ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.724) รองลงมาเป็น ข้อ 5.กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์และ ความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.805) ข้อ 4.กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.784) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1.มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.848) ตามลำดับ

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านการจัดการ (n = 439)

ผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตา มีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	3.47	0.724	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตา มีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.56	0.759	มาก
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำไฟฟ้า เป็นต้น	3.60	0.801	มาก
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมาย เส้นทาง พันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	3.42	0.971	มาก
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ	3.34	0.855	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.48	0.822	มาก

จากตาราง 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ ทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.822) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 3.การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.801) รองลงมาเป็น ข้อ 2.องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีด

ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.759) ข้อที่ 1.องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.724) ข้อ 4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.971) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5.ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.855) ตามลำดับ

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านการมีส่วนร่วม (n = 439)

ผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.83	0.912	มาก
2. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.91	0.937	มาก
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.92	0.912	มาก
4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการร่วมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.90	0.952	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.89	0.928	มาก

จากตาราง 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.928) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อ 3.ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.912) รองลงมาเป็น ข้อ 2.ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.937) ข้อ 4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.952) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1.ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.912) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามเพศ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.14	1	0.14	0.39	0.53
ภายในกลุ่ม	135.90	384	0.35		
รวม	136.04	385			

จากตาราง 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.31	3	0.77	2.197	0.08
ภายในกลุ่ม	131.68	375	0.35		
รวม	133.99	378			

จากตาราง 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.12	3	3.04	9.51	0.00**
ภายในกลุ่ม	110.91	347	0.32		
รวม	120.03	350			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี Scheffe โดยแสดงรายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.15

ตาราง 4.15 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลต่อระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	0.28*	0.41*	0.72
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า		-	0.12	0.43
ปริญญาตรี			-	0.31
สูงกว่าปริญญาตรี				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีผลของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.68	9	0.96	2.85	0.30
ภายในกลุ่ม	127.26	376	0.33		
รวม	135.95	385			

จากตาราง 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.03	1	4.03	11.74	0.10
ภายในกลุ่ม	132.40	385	0.34		
รวม	136.44	386			

จากตาราง 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพองค์การบริหารส่วนตำบลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาราง 4.18 ชุดแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

ระดับการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ด้านพื้นที่	ด้านกิจกรรม	ด้านการ จัดการ	ด้านการมีส่วนร่วม
ศักยภาพด้าน การปฏิบัติงาน				
1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	√	-	-	√
2. ด้านการบริหารบุคคล	√	√	√	√
3. ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของ ประชาชนท้องถิ่น	√	√	√	√
4. ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อ กฎหมาย	√	-	-	√

ตาราง 4.19 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านการรักษาภูมิลักษณ์และข้อกำหนดเกี่ยวกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	b	Beta	t	Sig
1. ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.48	0.50	9.94	0.00***
2. ด้านรักษาภูมิลักษณ์และข้อกำหนด	0.00	0.00	0.10	0.91
ค่าคงที่ Constant	2.84		18.90	0.00
R ²		0.50		
F value		66.23***		

***p<.001

จากตาราง 4.19 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการรักษาภูมิลักษณ์และข้อกำหนดกับตัวแปรตามคือ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ด้วยการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ชุดของตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (F=66.23, p value < 0.001)

ชุดของตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 50 (R² = 0.50) จากการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (Beta = 0.50, p value < 0.001)

ตาราง 4.20 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	b	Beta	t	Sig
1. ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.41	0.42	8.56	0.00***
2. ด้านรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมาย	0.17	0.17	3.46	0.00***
ค่าคงที่ Constant	2.18		14.78	0.00
R ²		0.28		
F value		76.05***		

***p<.001

จากตาราง 4.20 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวและศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายกับตัวแปรตามคือ ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมด้วยการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ชุดของตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (F=76.05, p value < 0.001)

ชุดของตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 28 (R² = 0.28) จากการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศักยภาพด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากการวิเคราะห์ระดับของการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า Bata พบว่า ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมสูงกว่าศักยภาพด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมาย (Beta= 0.42 กับ Beta= 0.17)

ตาราง 4.21 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	b	Beta	t	Sig
1. ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.43	0.43	8.53	0.00***
2. ด้านรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมาย	0.13	0.13	2.68	0.00***
ค่าคงที่ Constant	1.69		10.92	0.00
R ²		0.26		
F value		68.09***		

***p<.001

จากตาราง 4.21 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายกับตัวแปรตามคือ ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการด้วยการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ชุดของตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (F=68.09, p value < 0.001)

ชุดของตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 26 (R² = 0.26) จากการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศักยภาพด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากการวิเคราะห์ระดับของการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า Bata พบว่า ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมสูงกว่าศักยภาพด้านรักษาภาวะเป็ยบและข้อกฎหมาย (Beta= 0.43 กับ Beta= 0.13)

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านศาลาด่าน

ตาราง 4.22 ปัจจัยที่มีผลต่อระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ระดับการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	b	Beta	t	F	R ²	Sig
1. ด้านพื้นที่	0.26	0.41	8.75	76.57	0.17	0.00***
2. ด้านกิจกรรม	0.36	0.55	12.98	168.54	0.31	0.00***
3. ด้านการจัดการ	0.36	0.52	11.99	143.93	0.27	0.00***
4. ด้านการมีส่วนร่วม	0.48	0.52	11.77	138.65	0.27	0.00***

***p<.001

จากตาราง 4.22 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นกับตัวแปรตามคือ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่าชุดของตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านพื้นที่ (F=76.57,p value< 0.00) ด้านกิจกรรม (F=168.54,p value< 0.00) ด้านการจัดการ (F=143.93,p value< 0.00) และด้านการมีส่วนร่วม (F=138.65,p value< 0.00)

ชุดของตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามทั้ง 4 ด้านดังนี้ ด้านพื้นที่ร้อยละ 17 (R² = 0.17) ด้านกิจกรรมร้อยละ 31 (R² = 0.31) ด้านการ

จัดการร้อยละ 27 ($R^2 = 0.27$) และด้านการมีส่วนร่วมร้อยละ 27 ($R^2 = 0.27$) จากการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากการวิเคราะห์ระดับของการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า b พบว่าระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นสูงสุด รองลงมาเป็นด้านกิจกรรมและด้านการจัดการตามลำดับ ส่วนด้านที่มีอิทธิพลกับการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นน้อยที่สุดคือด้านพื้นที่ ($b = 0.48, b = 0.36, b = 0.36$ และ $b = 0.26$)

ตาราง 4.23 ปัจจัยที่มีผลต่อระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านศาลาด่าน

ระดับการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	b	Beta	t	F	R ²	Sig
1. ด้านพื้นที่	0.76	0.70	3.14	9.90	0.17	0.01*
2. ด้านกิจกรรม	0.71	0.79	4.31	18.59	0.31	0.00***
3. ด้านการจัดการ	0.63	0.69	3.20	10.24	0.27	0.00***
4. ด้านการมีส่วนร่วม	0.96	0.72	3.49	12.19	0.27	0.00***

* $p < .05$, *** $p < .001$

จากตาราง 4.23 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลกับตัวแปรตามคือ ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย พบว่าชุดของตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านพื้นที่ ($F = 9.90, p \text{ value} < 0.01$) ด้านกิจกรรม ($F = 18.59, p \text{ value} < 0.00$) ด้านการจัดการ ($F = 10.24, p \text{ value} < 0.00$) และด้านการมีส่วนร่วม ($F = 12.19, p \text{ value} < 0.00$)

ชุดของตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามทั้ง 4 ด้านดังนี้ ด้านพื้นที่ร้อยละ 17 ($R^2 = 0.17$) ด้านกิจกรรมร้อยละ 31 ($R^2 = 0.31$) ด้านการจัดการร้อยละ 27 ($R^2 = 0.27$) และด้านการมีส่วนร่วมร้อยละ 27 ($R^2 = 0.27$) จากการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากการวิเคราะห์ระดับของการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า b พบว่าระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลสูงกว่าด้านกิจกรรม รองลงมาเป็นด้านพื้นที่ ส่วนด้านที่มีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการตามลำดับ ($b = 0.96, b = 0.71, b = 0.76$ และ $b = 0.63$)

4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการศึกษาเรื่องศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้รวบรวมวิเคราะห์ ผลข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อาทิ ภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่พัก และภาคประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

1. ศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐแสดงความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้เล็งเห็นถึงความถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งทรงคุณค่าและมีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การชมทิวทัศน์ ศึกษามรดกชาติ การพักผ่อนหย่อนใจ การเล่นน้ำ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ของตำบลศาลาด่านเป็นจำนวนมาก องค์การ

บริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้มีการปรับปรุงพื้นที่เป็นประจำทุกปี เพื่อไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว จึงมีการดำเนินการไปในทางรุกร่วมกับชุมชนและผู้ประกอบการ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ต้องการร่วมกัน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบลไว้ดังนี้ “ศูนย์กลางการท่องเที่ยว รักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภายใต้แหล่งลัทธิธรรมมาภิบาล” เพื่อให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ด้วยวิสัยทัศน์ข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาได้ 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และด้านการบริหารจัดการและการบริการโปร่งใส ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีโครงสร้างหลัก ๆ ในการส่งเสริมและจัดการความเข้มแข็งให้กับบุคลากรในชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ รวมถึงโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมเพื่อที่จะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มศักยภาพของพื้นที่” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชน ได้ให้ข้อมูลว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในเรืองของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งในส่วนของเรื่องงบประมาณ การพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ โดยการจัดฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นการเชิญวิทยากรเจ้าของภาษามาให้ความรู้ด้านภาษากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านการท่องเที่ยว แต่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ให้ความรู้ด้านภาษาแก่ประชาชนให้ทั่วถึง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความรู้ในเรื่องภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีการจ้างวิทยากรเจ้าของภาษามาให้ความรู้ในเรื่องการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้ประชาชนในพื้นที่เป็นประจำทุกปี แต่ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ค่อยได้เข้าร่วมกับการจัดฝึกอบรมเนื่องจากวันเวลาที่จัดกิจกรรมนั้นบางครั้งก็ติดงานทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ อีกทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการฝึกอบรมก็ไม่ทั่วถึงทำให้ประชาชนบางคนไม่ทราบถึงการจัดกิจกรรมดังกล่าว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรที่จะต้องการอธิบายกับประชาชนว่าการท่องเที่ยวคืออะไร มีข้อดี ข้อเสียอย่างไรบ้าง เพราะบางครั้งประชาชนไม่ได้มีความรู้มากพอเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยว ถ้าสามารถอธิบายให้ประชาชนเห็นถึงคุณค่าความสำคัญของการท่องเที่ยวได้ประชาชนและนักท่องเที่ยวก็จะสามารถอยู่ร่วมกันโดยจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจและจะกลับมาเที่ยวอีก โดยการที่จะสามารถกำหนดทิศทางของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ทุกคน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องรู้จักตัวเราเองก่อนว่าสิ่งที่เป็นคืออะไร สามารถที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างไรบ้าง และต้องรู้จักชุมชนที่อาศัยอยู่เพื่อที่จะสามารถหาแนวทางแก้ไขข้อเสียเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้ให้อิสระกับชุมชนในการพัฒนาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเป็นหน่วยงานที่ดูแลโดยภาพรวมไม่ได้ก้าวก่ายเกี่ยวกับด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากนัก ส่วนใหญ่จะดูแลในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งในส่วนของชุมชนต้องมีการเขียนแผนสิ่งที่ต้องการ หรืออยากให้มีในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเพื่อที่จะสามารถจัดสรรงบประมาณได้ตรงตามความต้องการ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ไม่ค่อยมีความรู้และเข้าใจถึงรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันมากนัก เนื่องจากเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้ต้องปรับตัวจากการทำเกษตรกรรมต้องหันไปประเทศกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งองค์ความรู้ในการด้านท่องเที่ยวมีน้อยมาก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางชุมชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยที่ทางองค์การ

บริหารส่วนตำบลศาลาด่านไม่ได้เข้ามาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเฉพาะ แต่จะทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลตามนโยบายของทางผู้บริหาร” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 และ คนที่ 7, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน พบว่าภาคเอกชนมองศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและทรัพยากรที่ครอบคลุมทั้งทางน้ำและทางบก มีความหลากหลายของพืชพรรณนานาชนิด โดยเฉพาะป่าชายเลนที่เป็นหัวใจสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาเดินศึกษาเส้นทางธรรมชาติ ด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทำให้แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นจำนวนมาก ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งยังมีการจัดงานเทศกาลลานตา ลันตาประจำปีขึ้นทุกปีเพื่อเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยว และยังให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้วยดีเสมอมา

“มองว่าในพื้นที่ตำบลศาลาด่านโดยรวมมีศักยภาพในด้านของพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติและมีทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้ครอบคลุมได้กับรูปแบบการท่องเที่ยวเกือบทุกรูปแบบ ในฐานะผู้ประกอบการได้มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านด้วยดีตลอดมา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ในพื้นที่ตำบลศาลาด่านมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่แล้ว โดยเฉพาะป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 19, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากการสัมภาษณ์ภาคีรัฐ ได้กล่าวว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจำเป็นที่คนในชุมชนต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่นและตรงกับความต้องการของชุมชนให้ชุมชนดูแลเห็นความสำคัญจนเกิดเป็นความหวงแหน ทำให้เกิดการจัดการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีแนวทางให้ชุมชนจัดการตนเองในรูปแบบคณะกรรมการชุมชน เพราะเป็นการสร้างความเข้มแข็งมาจากฐานรากชุมชน คนในชุมชนจะรู้และเข้าใจชุมชนมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิทยากร สนับสนุนด้านการพัฒนาตามความต้องการของชุมชนซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะมีโครงการรองรับความต้องการของคณะกรรมการชุมชนเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทุก ๆ ปี” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านทำหน้าที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมของตำบลศาลาด่าน ซึ่งในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มอบหมายให้คนในชุมชนบริหารจัดการโดยตนเองซึ่งมองว่าการที่คนในชุมชนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเองโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมองว่าเป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนทำให้บริหารจัดการได้ตรงตามความต้องการของชุมชนเองซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชน กล่าวว่า การที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนนั้นประชาชนส่วนใหญ่มองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการอธิบายบอกกล่าวถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ภายในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถอยู่กับสิ่งแวดล้อมโดยที่ไม่ไปรบกวนและทำลายธรรมชาติ อีกทั้งยังเปิดใจรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ ๆ ตนอาศัยอยู่โดยที่ไม่มองว่านักท่องเที่ยวเป็นผู้นุกกซึ่งจะทำให้คนในชุมชนกับนักท่องเที่ยวสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างปกติไม่แปลกแยกจากกัน ที่กล่าวมาเป็น

เสมือนการดึงศักยภาพของคนในชุมชนออกมาอย่างเต็มที่เพื่อให้เขาสามารถพัฒนาบ้านเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเข้าสามารถเข้าใจได้ว่าการท่องเที่ยวคืออะไร มีประโยชน์อย่างไรต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ในเมื่อคนในชุมชนรู้ว่าพื้นที่ ๆ อาศัยอยู่มีศักยภาพของพื้นที่ไปในทิศทางไหน ชาวบ้านก็สามารถที่จะดึงศักยภาพของพื้นที่ชุมชนของตนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาแนวทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจัดโครงการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ทั้งยังจัดให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจและห่วงแหนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

ในส่วนของเรื่องที่เป็นสิ่งที่คนในชุมชนต้องการคือ เรื่องเกี่ยวกับขยะซึ่งมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดการกับพวกขยะให้ดีขึ้นกว่านี้ ซึ่งปัจจุบันการจัดการกับขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้อยู่ในระดับหนึ่ง แต่จะมีพวกเศษขยะที่อยู่ระหว่างทางขณะนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดภาพที่ไม่สวยงามต่อนักท่องเที่ยวมากนัก จึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเขามาช่วยดูแลตรงส่วนนี้ โดยที่อาจจะมีการให้คนในชุมชนร่วมกันเก็บขยะและทำความสะอาดเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้ให้อำนาจกับชุมชนในการจัดการโดยที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลคอยเป็นที่เลี้ยง ดูแลโครงสร้างใหญ่ ๆ โดยภาพรวมทำให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถที่จะตอบโจทย์ของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เรื่องของขยะยังเป็นปัญหาที่คนส่วนใหญ่ในชุมชนมองว่ายังบริหารจัดการได้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะเศษขยะริมฝั่งถนนที่ตัดผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรจัดให้มีกิจกรรมให้คนในชุมชนร่วมกันเก็บขยะทำความสะอาดระหว่างสองข้างที่เป็นถนนสายหลักไปยังแหล่งท่องเที่ยว

โดยอาจจะเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นประจำทุกเดือน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9, 24 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนนั้นมองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ศูนย์บริหารข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ห้องน้ำที่จอดรถ ที่พัก ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้เป็นสิ่งชี้วัดได้ถึงขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ซึ่งในส่วนนี้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้จัดให้มีบริการต่าง ๆ แต่ยังมีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา โดยเฉพาะช่วงเทศกาลจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรเพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากกว่านี้ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ศูนย์บริหารนักท่องเที่ยว ยังมีน้อยไปเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาให้แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอยากให้ทางผู้เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลในส่วนนี้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18, 26 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ป้ายบอกทาง แผ่นพับ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ควรจัดทำให้หลากหลายภาษา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 และคนที่ 18, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

ภาคเอกชนได้กล่าวเสริมเกี่ยวกับของที่ระลึกของตำบลศาลาด่านซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายแต่กลับไม่มีของที่ระลึกที่แสดงถึงการได้มาเยือนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ซึ่งอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านสร้างเอกลักษณ์ที่เป็นของตำบลศาลาด่านเมื่อนักท่องเที่ยวมาเยือนทำให้ทราบได้เลยว่ามาถึงตำบลศาลาด่านต้องซื้ออะไรกลับไป ในส่วนของเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคเอกชนก็มีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน การพายเรือแคนู การเล่นน้ำทะเล เป็นต้น ซึ่งบางกิจกรรมภาคเอกชนก็จับมือกับคนในชุมชนเพื่อที่จะกระจายแหล่งรายได้ให้เกิดกับชุมชนซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกับระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการ

“อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตำบลศาลาด่าน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 และคนที่ 19, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

3. แนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน ด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวทุกรูปแบบที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลศาลาด่าน ทั้งทางบกและทางทะเล ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่คู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนจึงทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศประสบความสำเร็จ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนให้คำปรึกษา หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกับชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นผู้คอยรับฟังความคิดเห็น และรับฟังปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและที่ผ่าน ๆ มาเจ้าหน้าที่ได้เสนอและบรรจุโครงการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวชุมชน โดยจัดอบรมให้กับคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกี่ยวกับการบริหารจัดการและศึกษาดูงานในชุมชนที่มีจุดเด่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชน ทำให้ทราบว่าบางพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นพื้นที่ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านไม่ได้สิทธิในการเข้าไปดูแลและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ ทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความยากลำบากในบางเรื่องที่ต้องจัดทำให้เกิดความสะดวกรสบายแก่นักท่องเที่ยวแต่ติดปัญหาเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่าง 2 หน่วยงานแต่ทั้ง 2 หน่วยงานก็ไม่ล้ำหน้าที่ระหว่างกัน หน่วยงานไหนมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตรงส่วนไหนก็ทำเฉพาะในส่วนของตน ซึ่งเมื่อ

เป็นพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่าง 2 หน่วยงานก็ทำให้เกิดปัญหาของชุมชนด้วยโดยชุมชนก็ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ตามความต้องการ จึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดการหรือให้คำแนะนำ และควรมีกฎหมายระหว่างพื้นที่คาบเกี่ยวเพื่อที่จะให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้ ทั้งยังมองว่าการจัดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสัดส่วนจะช่วยให้การบริหารจัดการง่ายขึ้น ควรมีการส่งเสริมพื้นที่สาธารณะในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยวซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถจัดให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้ โดยมีการกล่าวเสริมว่า ต้องการให้มีการจัดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และต้องการให้มีการจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นประจำทุกปีซึ่งปัจจุบันก็มีอยู่แล้ว แต่ต้องการให้เพิ่มในช่วงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ คู่ไปกับงานประจำปีเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวและทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนภายในตำบล ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เนื่องจากพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทำให้ทางคณะกรรมการชุมชนที่มีหน้าที่บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ตามต้องการมากนัก จึงอยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเข้ามาให้คำแนะนำแนวทางที่สามารถจะพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยที่ไม่ผิดต่อระเบียบและข้อกฎหมาย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น ทั้งยังต้องการให้จัดงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

ทั้งนี้การบริหารจัดการให้ความรู้กับชุมชนเพื่อส่งเสริมศักยภาพในตัวบุคคลให้นำออกมาใช้อย่างเต็มที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการจัดฝึกอบรมความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านก็ได้มีการจัดให้มีอยู่แล้ว แต่ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควรจึงอยากให้เพิ่มความถี่ในจุดนี้และสามารถให้คนในชุมชนเข้าถึงได้ทุกคน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้จัดให้มีกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศเป็นประจำ

ขึ้นทุกปีแต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่จัดขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน มองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปในแบบให้ชุมชนได้ดูแลพื้นที่ของชุมชนเอง โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นผู้คอยประสานงานและช่วยเหลือในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากให้การก่อสร้าง ซึ่งภาคเอกชนมองว่าเป็นเรื่องที่ดีที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าไปก้าวก่ายการดูแลแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ในส่วนของผู้ประกอบการต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านดูแลจัดการในเรื่องของถนนหนทางซึ่งบางเส้นทางเป็นหลุมเป็นบ่ออาจเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวได้ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเช่าจักรยานยนต์ขับไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และอยากให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เท่าที่ทราบมาคือการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นทางชุมชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนเข้ามาเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเอง ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการบริหารจัดการ แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 20, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“อยากฝากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเร่งปรับปรุงพื้นผิวถนนอย่างเร่งด่วนเนื่องจากทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมใช้จักรยานยนต์ในการสัญจร และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเพราะปัจจุบันยังมีน้อย เช่น ห้องน้ำสาธารณะ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ในส่วนในเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านก็ได้ในผู้ประกอบการจัดทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เพื่อให้ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกเรื่องที่ต้องการให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้น คือ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่าปัจจุบันและมีการจัดงานประจำปีให้มีความถี่เพิ่มขึ้น จากปีละครั้งเป็นปีละสองครั้งถ้าสามารถทำได้ ซึ่งการบริหารจัดการไปในทิศทางที่เสนอมานี้

อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้การการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว และเป็นการกระตุ้นให้การท่องเที่ยวในตำบลศาลาด่านเกิดความคึกคัก โดยที่การจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องรวมไปถึงการที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาแต่ต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยววัน ๆ ด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ทางผู้ประกอบการก็มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่แล้ว ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้เสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวตามความเหมาะสม ในส่วนของเรื่องการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวยังมีน้อยจึงอยากให้การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งมองว่าเป็นจุดขายของตำบลศาลาด่าน และถ้าสามารถทำได้อยากให้การประจำปีเป็นปีละสองครั้งเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 และคนที่ 19 , 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

4. แนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน ด้านศักยภาพการบริหารบุคคล แหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์หน่วยภาครัฐแสดงความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นพื้นที่ค่อนข้างมีขนาดใหญ่ประกอบด้วย 5 หมู่บ้านด้วยกันทั้งยังมีความหลากหลายของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติรวมไปถึงรูปแบบการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นฝ่ายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเองเนื่องจากแหล่งที่เที่ยวงเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลศาลาด่านมีคณะกรรมการของชุมชนเป็นผู้ดูแลอยู่ แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานด้านการบริหารศักยภาพของบุคลากรในองค์กร ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคน จึงได้มีการกำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเอง เพื่อจะได้พัฒนาคน คณะทำงานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ปรับใช้ในชุมชนท่องเที่ยวของ

ต้นให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้มีการจัดอบรมทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ภาษาต่างประเทศ รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งยังมีการนำองค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ไปถ่ายทอดกับประชาชนเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชน ได้กล่าวว่า เนื่องจากการดูแลแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการดูแลโดยชุมชน ซึ่งมีการตั้งแต่คณะกรรมการชุมชนขึ้นมาดูแล โดยที่คณะกรรมการชุมชนจะเป็นตัวกลางในการประสานงานเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญและนำความต้องการของชุมชนเสนอไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้พิจารณาและบางเรื่องทางคณะกรรมการก็ได้ขอคำปรึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเช่นกัน โดยที่ชุมชนมองว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านนั้นไม่ค่อยมีความสำคัญ ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก เพียงแต่ให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านที่มีความรู้ความสามารถมาจัดอบรม อธิบายความสำคัญและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อการเป็นชุมชนท่องเที่ยว ซึ่งตรงส่วนนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านสามารถใช้ศักยภาพของคนในชุมชนให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อชุมชน โดยที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านไม่จำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากเพื่อดูแลแหล่งท่องเที่ยวให้ทั่วถึง เมื่อกระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นในชุมชนแล้วจะทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้ง่ายและตรงตามวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการศักยภาพบุคคล ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เนื่องจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีน้อยจึงเกิดความไม่ทั่วถึงในการดูแลจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งมองว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“มองว่าคนในชุมชนมีศักยภาพที่สามารถจะพัฒนาได้ เพียงแต่บางครั้งยังไม่เข้าใจความหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากพอทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ยังติดขัดอยู่บ้าง ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรใช้คนในชุมชนให้เกิดประโยชน์โดยการพัฒนาคนในชุมชนซึ่งจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 และ 16, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน ได้กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยมาก ซึ่งการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้ประชาสัมพันธ์มากกว่าแต่ถือว่ายังไม่ค่อยดี จึงอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้ใช้บุคลากรที่มีอยู่ร่วมกันทำการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ตามจุดต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรที่จะมีเจ้าหน้าที่ที่ให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวประจำอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งบางสถานที่มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ซึ่งการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่จะสร้างความตระหนักและห่วงแหนปลูกจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ เมื่อไม่เป็นการเข้าไปทำลายและรบกวนธรรมชาติ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังมีน้อยมาก จึงอยากให้ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ในเรื่องของการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวตามจุดท่องเที่ยวสำคัญก็ยังคงมีน้อย จึงอยากให้เพิ่มตรงส่วนนี้เข้าไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18 และ 20, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ยังมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในช่วงเทศกาล จึงอยากให้เพิ่มบุคลากรให้ตามรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

5. แนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน ด้านการมีส่วนร่วม แหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถพัฒนาให้สมบูรณ์ได้นั้นต้องใช้ความร่วมมือกันของคนในชุมชน ร่วมกันคิดวางแผนถึงสิ่งที่ยกให้ชุมชนที่

อาศัยอยู่เป็นไปในลักษณะไหนถึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“แรกเริ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและรัฐ เพื่อการอนุรักษ์ไว้ซึ่งป่าธรรมชาติที่กำลังจะหมดเพราะการสัมปทานเผาถ่าน เมื่อหมดยุคของการสัมปทานก็ก่อให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ชุมชนได้มีรายได้เสริม เมื่อเกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการก็เกิดเป็นรูปธรรมขึ้น ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดีชื่อเสียง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ทางชุมชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดูแลบริหารจัดการ ซึ่งทางคณะกรรมการชุมชนก็มีส่วนร่วมในการเสนอแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้พิจารณาถึงความจำเป็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 และ 5, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชนได้กล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนไม่ค่อยมองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นกิจกรรมที่ทางต่อองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจัดขึ้นเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ดังนั้นมองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจำเป็นต้องหากลยุทธ์และให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะต้องเข้าใจในบริบทความเป็นชุมชนและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อที่จะให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมมากขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสในการร่วมเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากก็เนื่องจากต้องออกไปทำงานบ้าง มีธุระบ้าง จึงไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมกับเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยได้ไปร่วมกับกิจกรรมที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลาด่านเปิดให้ร่วมกันรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพราะเนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาว่าง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชนได้กล่าวว่า ในส่วนของผู้ประกอบการได้มีแนวทางการมีส่วนร่วมในด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวและต้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ การส่องหรือดูนก การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปีนเขาไต่เขา พายเรือแคนู เป็นต้น โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ผู้ประกอบการก็ต้องมีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนจะมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่าผู้ประกอบการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน รายได้จากการท่องเที่ยวก็หมุนเวียนในชุมชนไม่รั่วไหลออกไปนอกพื้นที่ทำให้คนในชุมชนเกิดรายได้โดยไม่ต้องออกไปหางานทำนอกพื้นที่ของตนเอง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในฐานะผู้ประกอบการซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลลาด่านได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเต็มที่ เช่น การปีนเขาไต่เขา พายเรือแคนู โดยทางผู้ประกอบการก็มีการร่วมกับคนในชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมเนื่องจากมองว่าคนในพื้นที่น่าจะมีความเชี่ยวชาญให้การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวมากกว่า” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18 และ 20, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ได้มีส่วนร่วมร่วมกับคนในพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เนื่องจากคนในพื้นที่จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าผู้ประกอบการ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18 และ 20, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

6. แนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน ด้านการจัดสรรงบประมาณ แหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐได้กล่าวว่า ในส่วนของงบประมาณนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านไม่ได้จัดสรรให้กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยตรง เนื่องจากงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเป็นงบประมาณที่ใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกรูปแบบภายในตำบลศาลาด่านซึ่งไม่สามารถจัดสรรไปดูแลเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นฝ่ายรับฟังของเสนอของทางชุมชน โดยให้จัดทำเสนอแผนงานให้มาทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านแล้วทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะพิจารณาถึงความจำเป็นของโครงการแล้วจัดสรรงบประมาณไปให้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เนื่องด้วยแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลศาลาด่านนั้น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชน ประกอบกับชุมชนบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเอง หรือเรียกว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ฉะนั้นชุมชนเองมีรายได้ซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยตนเอง การจัดการงบประมาณจึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนในบางเรื่องเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่เป็นงบที่ครอบคลุมทุกแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดในตำบลศาลาด่าน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลศาลาด่านได้มีคณะกรรมการชุมชนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่แล้ว โดยที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการสนับสนุนงบประมาณไปให้บางเรื่องที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 23 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคประชาชน ในเรื่องงบประมาณทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการจัดสรรงบประมาณในหลาย ๆ เรื่องให้กับพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสม่ำเสมอ แต่ต้องการให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเข้ามาดูรายละเอียดของปัญหาหรือแผนของโครงการที่คณะกรรมการชุมชนเสนอเข้าไปก่อนที่จะจัดสรรเงินงบประมาณมาให้ เพราะเรื่องบางอย่างที่เสนอเข้าไปก็ไม่มีความเป็นเรื่องด่วนที่จะต้องดำเนินการ อีกส่วนหนึ่งคือ

อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งเพื่อพาคณะกรรมการชุมชนไปทำกิจกรรมละลายพฤติกรรมรวมกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและคนในชุมชนจะทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนมากขึ้น และสุดท้ายเวลาทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจัดโครงการหรือกิจกรรมอะไรขึ้นมาอยากให้มองไปถึงประโยชน์ คุณค่าและสิ่งที่ชุมชนกับนักท่องเที่ยวได้รับมากกว่าการจำกัดงบประมาณ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในเรื่องของงบประมาณนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ทางเดินคอนกรีตบริเวณเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ต้องการให้เพิ่มเติมในส่วนของบที่ เกี่ยวข้องกับการพาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและคณะกรรมการชุมชนไปดูงานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสถานที่ต่าง ๆ และทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 และ 9, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“การจัดสรรงบประมาณของทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเป็นไปในรูปแบบที่ให้ทางคณะกรรมการชุมชนจัดทำแบบแผนและทำเสนอโครงการต่อทางผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทางผู้บริหารจะพิจารณาถึงความจำเป็นของโครงการและจัดสรรงบประมาณลงมาให้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11, 27 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของของตำบลค่อนข้างจะครบตามมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง น้ำประปา ไฟส่องสว่าง ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายบอกทางต่าง ๆ เป็นต้น แต่ต้องการให้เพิ่มพวกห้องน้ำสาธารณะมากขึ้น เพื่อที่จะได้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม แต่บางครั้งการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานมีความล่าช้าไปบ้าง จึงอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้จัดสรรงบประมาณลงไปให้เพียงพอและติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้โครงการต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักและสามารถดำเนินการต่อไปให้ประสบความสำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“คิดวางทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านคงมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นส่วนหนึ่งเพราะดูจากการเร่งสร้างและปรับปรุงถนนหนทางให้ได้มาตรฐาน การเพิ่มไฟส่องสว่างตามถนนเส้นที่มีแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งยังมีการจัดอบรมภาษาต่างประเทศให้คนในชุมชนเป็นประจำขึ้นทุกปี” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

“ต้องการให้จัดสรรงบประมาณในการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเนื่องจากช่วงเทศกาลมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ดีเท่าที่ควร เช่น เพิ่มห้องน้ำสาธารณะ ศูนย์ให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 19, 28 มกราคม 2562: สัมภาษณ์)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ศักยภาพการปฏิบัติงาน พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานตามระดับความคิดเห็นทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านพื้นที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วม และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการ

2) ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีเพียงปัจจัยเดียวที่แตกต่างกัน คือปัจจัยด้านระดับการศึกษาโดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ปัจจัยที่มีผลระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมายกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 3 ด้าน คือด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม และด้านการจัดการ พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ โดยด้านกิจกรรม พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศักยภาพด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมายมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรม การวิเคราะห์ระดับของการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า Beta พบว่าด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมสูง

กว่าด้านรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมาย และด้านการจัดการพบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นและด้านบริหารบุคคลกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน พบว่า ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า b ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นสูงสุด รองลงมาเป็นด้านกิจกรรมและด้านการจัดการตามลำดับ ส่วนด้านที่มีอิทธิพลกับการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นน้อยที่สุดคือด้านพื้นที่ ในส่วนด้านบริหารบุคคล พบว่าการมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของตัวแปรอิสระด้วยค่า b ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลสูงกว่าด้านกิจกรรม รองลงมาเป็นด้านพื้นที่ ส่วนด้านที่มีอิทธิพลกับศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคคลน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาเป็นด้านการบริหารบุคคลแต่จัดอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปริญญา พรหมมินทร์ (2542) ได้ทำการศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับไม่ปฏิบัติเลย สำหรับปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ประชาชน ซึ่งการที่ศักยภาพทั้ง 2 ด้านออกมาอยู่ในระดับปานกลางนั้นเนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบให้ชุมชนจัดการตนเองในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปในรูปแบบคณะกรรมการชุมชนเพราะเป็นการสร้างความเข้มแข็งมาจากฐานรากของชุมชนเนื่องจากมองว่าคนในชุมชนจะรู้และเข้าใจชุมชนของตนเองมากกว่า

หน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเมื่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับการดูแลโดยชุมชนทำให้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีบทบาทน้อยมากที่จะเข้าไปบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลทำให้คะแนนศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับปานกลางด้วยเช่นกัน ส่วน 2 ด้านที่เหลือ คือ ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นและด้านการรักษาภาวะเบียบและข้อกฎหมายมีคะแนนอยู่ในระดับน้อยด้วยกันทั้งคู่

ขณะที่ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นสอดคล้องกับการศึกษาของอกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง (2549) ได้ทำงานศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรีภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ปัญหาเรื่องความปลอดภัย บ้ายบอทาง ที่จอดรถมีน้อย ขาดระบบการจัดการที่ดี ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมตลอดทั้งปี แต่ในส่วนของด้านการรักษาภาวะเบียบและข้อกฎหมายมีความขัดแย้งกับการศึกษาของกฤตยา กานต์ เดชดี (2551) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร พบว่า ศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทรแบ่งออกเป็น 12 ด้าน หนึ่งในนั้นคือด้านการรักษาภาวะเบียบและข้อกฎหมายซึ่งมีความสำคัญต่อระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทำให้เกิดศักยภาพการปฏิบัติงานสูงพอที่จะผลักดันให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคงให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประเมิณผลได้

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

1. เพศต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. อายุต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า และระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาชีพต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยผลการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านกิจกรรม 2. ด้านการจัดการ 3. ด้านการมีส่วนร่วม และอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรัฐกานต์ สามสี (2558) ได้ทำการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง มีระดับความต้องการใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพื้นที่ 2. ด้านการมีส่วนร่วม 3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิสร่า ต้นตสุทธิกุล (2556) ได้ทำการศึกษาถึงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชายหาดในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า ข้อมูลพื้นฐานต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้กับการจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชายหาดมีความแตกต่างกัน และยังพบว่า ศาสนาและระดับอาชีพกับจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชายหาดทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าระดับการศึกษาต่างกันมีผลทำให้ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามระดับประถมศึกษา มีระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า และระดับปริญญาตรี ในขณะที่ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพที่ต่างกันของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ความสัมพันธ์ของศักยภาพองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านที่ส่งผลต่อระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

เมื่อพิจารณาจากศักยภาพการปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และด้านรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมายกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลบางกลุ่มไม่สามารถตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงานได้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยศักยภาพการปฏิบัติงานที่กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามได้ครบทุกกลุ่มตัวอย่างมีด้วยกัน 2 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. ด้านรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย และในส่วนของแบบสอบถามระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผู้ตอบแบบสอบถามบางกลุ่มไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ครบทุกส่วนด้วยเช่นกัน ซึ่งระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพื้นที่ 2. ด้านกิจกรรม 3. ด้านการจัดการ และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถตอบแบบสอบถามร่วมกันได้เพียง 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพื้นที่ 2. ด้านกิจกรรม 3. ด้านการจัดการ ผลการศึกษา พบว่าศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีผลเชิงบวกในระดับมากกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 3 ด้าน โดยด้านพื้นที่ พบว่า พื้นที่อำเภอเกาะลันตา มีความอุดมสมบูรณ์และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น มีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมและหลากหลายต่อการเข้าถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีการจัดสรรพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านกิจกรรม พบว่า มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งและสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายธรรมชาติ มีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีการจัดโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า มีความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และแหล่งท่องเที่ยวอยู่

ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากศักยภาพการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน และมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ส่วนการติดตั้งป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสมกับมีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อติรส หงสสาร (2547) ได้ศึกษาการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง โดยการประเมินกระบวนการ พบว่า ด้านพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีความหลากหลายของระบบนิเวศทางธรรมชาติ ส่วนด้านการจัดการ พบว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมีการคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม ด้านกิจกรรมและกระบวนการ พบว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมีการจัดการ คือ มีป้ายแนะนำการปฏิบัติ ป้ายห้ามทิ้งขยะไว้ตามจุดท่องเที่ยวและมีป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว มีการให้ข้อมูลในด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาจากการวิจัยแล้วพบว่าไม่แตกต่างกันจากผลการวิจัยนี้ เพียงแต่มีการจัดกลุ่มศักยภาพการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันเท่านั้น ในส่วนของศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายโดยรวมอยู่ในระดับน้อย พบว่า มีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรม พบว่า มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งและสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ปฏิบัติตามภาวะเปื้อนและป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ ที่ติดตั้งตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และส่วนน้อยมากที่โดนตักเตือนหรือเทียบปรับกรณีไม่ปฏิบัติตามภาวะเปื้อนของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กฤตยา กานต์เดชดี (2551) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร พบว่า ศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทรแบ่งออกเป็น 12 ด้าน โดยหนึ่งในนั้นมีด้านการรักษาภาวะเปื้อนและข้อกฎหมายรวมอยู่ ซึ่งจะทำให้

ระบบการบริหารจัดการ มีศักยภาพสูงพอที่จะผลักดันให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคง ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประเมิณผลได้ อันเนื่องมาจากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่หัวไทรมีความหลากหลาย เมื่อมีการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเหมาะสมด้านกระบวนการให้ความรู้ด้านการจัดการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามาร่วมมือพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณค่าในพื้นที่อาจคาดการณ์ได้ว่า แนวทางนี้จะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนังและลุ่มแม่น้ำทะเลสาบสงขลาได้ต่อไปในอนาคต

ส่วนของผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลระหว่างศักยภาพการปฏิบัติงานอีก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และด้านการบริหารบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติด้านบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้าน โดยปัจจัยที่มีผลสูงสุดคือ ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วมทำให้เห็นว่า ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม พัฒนา และรวมกลุ่มกันเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุมาพร ศุภการ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษา การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน ตำบลสะพลี จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว 3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและการกระจายรายได้ 4. การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ภายใต้บริบทของการร่วมรับรู้ปัญหา ร่วมคิด และร่วมปฏิบัติ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตัวเองและท้องถิ่น ถ้ามีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เด็ก และมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมกับสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาซึ่งการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ขณะที่ด้านการบริหารบุคคลกับระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ศักยภาพการปฏิบัติด้านการบริหารบุคคลมีผลเชิงบวกกับระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้าน โดยปัจจัยที่มีผลสูงสุดคือ ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของยาใจ ศรีวิโรจน์และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเรื่องเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านทรงไทยปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าการบริหารงานของหมู่บ้านการท่องเที่ยวแห่งนี้ประสบผลสำเร็จเนื่องจากได้รับความร่วมมือทั้งจากพัฒนาชุมชนในจังหวัด ผู้นำท้องถิ่นทั้ง กำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนที่เข้มแข็งที่ร่วมกันกำหนดทิศทางของการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นโครงการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน แต่การศึกษาดังกล่าวไม่ได้เก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการและคนในพื้นที่ของตำบลโดยศึกษาเฉพาะฝ่ายจัดการของกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเรื่องศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยภาพรวมศักยภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอีก 2 ด้านที่เหลือ ได้แก่ ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมายอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายถึงเหตุผลที่ศักยภาพการปฏิบัติงานออกมาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนช่วยกันบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อร่วมกันดูแลบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่คอยสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยงเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่ทางประชาชนในท้องถิ่นเสนอต่อคณะกรรมการชุมชนเพื่อต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ของตนเอง โดยที่ทางคณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่นำเรื่อง

ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเพื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการ แต่ในส่วนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านจะเป็นผู้รับผิดชอบ

5.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

จากการศึกษา ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมลงประชามติในโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมรับรู้กับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งควรส่งเสริมในประชาชนในท้องถิ่นกับภาคเอกชนร่วมมือกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเข้ามาลงทุนในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร่วมไปถึงการให้ประชาชนในท้องถิ่นแนะนำภาคเอกชนให้เข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งประชาชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ

2. ด้านการรักษากฎระเบียบและข้อกฎหมาย ทางองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านควรมีการประกาศหรือทำป้ายแจ้งเตือนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ไม่รบกวนธรรมชาติ ทั้งยังมีความจำเป็นที่ต้องเพิ่มความถี่ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

3. ในปัจจุบันพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเดินทางเข้ามาสัมผัสสัมผัสรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางด้านองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น เช่น การติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนภัยในตำแหน่งที่เหมาะสมสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนและควรเพิ่มจำนวนป้ายเตือนภัยให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรจัดให้มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตกรณีฉุกเฉินตามแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพกับนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงเหตุผลในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้ และการดำเนินงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. ควรศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีวิธีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นที่คล้ายคลึงกันหรือไม่ ซึ่งจะได้ข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับการจัดการจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ควรศึกษาศักยภาพและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน เพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ได้

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิงภาษาไทย

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). *รายงานผลการศึกษาดับสมบุญณ์เรื่อง การศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมของจิตอาสาและอาสาสมัครต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และคณะ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เกี่ยวกับความรู้ทางด้านบัญชีเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*. RMUTT Global Business and Economics Review, 10(2), 71-88.
- กรมการท่องเที่ยว. (2557). *คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงแรมพ้องศักดิ์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กฤตยาภรณ์ เดชดี. (2551). *รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำนักวิจัยและพัฒนา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ()
- _____. (2558). *ปีท่องเที่ยววิถีไทย 2558*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.pr.moi.go.th/Logo_Travel2015/Logo%20GUIDE%20Book_1.pdf. (6 มกราคม 2561).
- กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์. (2560). *ภาพรวมสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวโลกอาเซียน และไทย*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://msi.citu.tu.ac.th/public/upload/2.Trends%20and%20Issues%20of%20Tourism.pdf>. (4 มกราคม 2561).
- กีรกานต์ ศิริรักษ์. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต*. บริหารธุรกิจศรีนครินทร์วิโรฒ, 2(1), 96-108.

- กองวิชาการฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.).
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมืองการปกครอง ส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- โครงการศึกษาศานการณและโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศและผจญภัย. (2555). *การศึกษาศานการณและโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศและผจญภัย*. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาศานการณและโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มนิเวศและผจญภัย.
- งอกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง. (2549). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรีภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน*. (สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- จตุพล ชูจันทร์. (2549). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์. (ม.ป.ป.). *การจัดการงบประมาณ*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.stou.ac.th/Thai/Grad_Stdy/schools/shs/DOC/no5/no5-1.doc. (10 กรกฎาคม 2561).
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. (2550). *การวางแผนและการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ และคณะ. (2544). *รายงานวิจัยเรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่มแม่น้ำวาว*. เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ฐิรชญา มณีเนตร. (2552). *ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว*. คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- ณัฐพล ใจจริง และคณะ (2560). *อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ดรชชนี เอมพันธ์ และคณะ. (2547). *คู่มือการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทิดชาย ชัยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการ*

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2550). แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน. กรมการพัฒนาชุมชน. กระทรวงมหาดไทย.

นิศา ชัชกุล. (2551). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

บุษบา สิทธิการ. (2557). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. เชียงใหม่: สันติภาพ แพ็คพริ้นท์.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปริญญา พรหมมินทร์. (2542). บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประชิด สกุนะพัฒน์ และคณะ. (2554). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564. (2560). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงแรมท่องเที่ยวสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. (2560). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : ราชกิจจานุเบกษา.

พจน์ พจนพานิชย์กุล. (2556). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/potarticle/>. (20 มกราคม 2561).

พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2561). ท่องอย่างยั่งยืน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://www.posttoday.com/social/think/539168>. (4 มกราคม 2561)

พิมพ์วรรณ สุจารินพงศ์. (2549). มัคคุเทศก์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณดี สุทธินิรากร. (2559). *การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยในกระบวนการทัศน์ทางเลือก*.

กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.

วิมล จิโรจพันธ์ และคณะ. (2548). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2551). *การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน*.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.wiruch.com/articles%20for%20article>

[/article%20article%20sufficiency%20economy%20mgt%20admin.pdf](http://www.wiruch.com/articles%20for%20article%20sufficiency%20economy%20mgt%20admin.pdf). (20

มกราคม 2561)

เศกสรรค์ ยงวณิชย์. (2555). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืน แนวคิดหลักการและการจัดการ*.

ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถิติด้านการท่องเที่ยว พ.ศ. 2560. (2560). กรุงเทพฯ: กรมการท่องเที่ยว.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. พิมพ์

ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเทอร์เน็ต.

สุจิตรา ธนานันท์. (2552). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). *แนวความคิดการท่องเที่ยว*

เชิงนิเวศ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://chm-thai.onep.go.th>

chm-thai.onep.go.th/chm/mountain/detail/ecotourism.html. (5 มกราคม 2561).

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. (ม.ป.ป.). *คำนิยามของการท่องเที่ยว*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.tourism.go.th>. (5 มกราคม 2561).

อุไร มโนหรรทัด. (2549). *ความคิดเห็นของพนักงาน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีต่อ*

บทบาทขององค์การเอกชนในการตรวจสอบการเลือกตั้ง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน. (2560). *บริบทพื้นที่ตำบลศาลาด่าน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.saladan.go.th/default.asp>. (5 มกราคม 2561).

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). *คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*

2. ภาคการศึกษาที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อติรส หงสตา. (2547). *การประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติ*

หาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

อภิรัฐ ปานแป้น. (2555). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*

กรณีศึกษาอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

อภิสร ตันตสุทธิกุล. (2556). การจัดการแหล่งท่องเที่ยวชายหาดในเขตเทศบาลนครสงขลา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

อุมาพร ศุภการ. (2550). การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ
ประชาชน ตำบลสะพลี จังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี).

เอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ

Beerli, A. & J. Martin. (2004). *Factors Influencing Destination Image*. *Annals of
Tourism Research*. 31(1), 657-68.

Buhalis, D. (2000). *Marketing the Competitive Destination of the Future*. *Tourism
Management*, 21(1), 97-116.

Burnstein, J. & O'Hara, P. (1979). *Public Administration: Organization, People and
Public Policy*. New York: Harper and Row.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). *Rural Participation: Concepts and Measures for
Project Design, Implementation and Evaluation*. Cornell University.

Davis, K. and Newstrom, J.W. (1989). *Human Behavior at Work Organizational Behavior*.
New York : McGraw-Hill.

Erwin, W. (1976). *Participation Management: Concept Theory and Implementation*.
Atlanta: Georgia State University.

Fernando & Noresah Mohd Shariff. (2015). The Relationship between Land Use/land
Cover Change and Factors for Ecotourism Development in the Partial Nature
Based Wetland Using Remote Sensing and GIS Techniques. *International
Journal of Scientific Research and Innovative Technology*. 2(1), 82-93.

Heinich, R. et al. (1996). *Instructional Media and Technologies for Learning*. New Jersey:
Prentice Hall, inc.

Pelasol, J. (2012). *Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of*

Iloilo, Philippines. International Peer Reviewed Journal JPAIR Multidisciplinary Research is being certified for QMS ISO 9001:2008 by the Anglo Japanese American Registrars of the United Kingdom.

Pfiffner, M. & Sherwood, P. (1960). *Administrative Organizations*. New Delhi : Prentice Hall of India.

Lumsdon, M. (1999). *Motivation and Personality*. Bangkok: Expernet.

McClelland, D.C. (1973). Test for Competence, rather than intelligence. *American Psychologists*, 28(1), 1 - 14.

McIntosh, W. (1980). *Tourism : Principles, Practices, Philosophies*. New York : Wiley Press.

Pike, D. (2008). *Destination Marketing : Anintegrated Marketing Communication approach*. Butterworth-Heinmann, Burlington, MA.

Plowman, E. & Peterson, E. (1989). *Business Organization and Managemant*. Illinois: Irwin.

Rise, A. & Pourmiri, S. (2015). Effects Online Marketing on Iranian Ecotourism Industry: Economic, Sociological, and Cultural Aspects. *Management Science Letters*. 5(2015), 915-926

Scheyvens, R. (1999). *Case Study: Ecotourism and the Empowerment of Local Communities*. *Tourism Management* 20. [online]. Retrieved from: http://ckwri.tamuk.edu/fileadmin/user_upload/docs/WAGSO/Discussion_Topics/Ecotourism/Ecotourism/ Ecotourism_and_the_empowerment_oflo cal_communit es.pdf. (5 February 2018)

Swarbrooke, J. (1998). *Sustainable Tourism Management*. London: CABI Publishing.

Tuan Phong Ly & Thomas Bauer. (2013). Ecotourism in Mainland Southeast Asia: Theory and Practice. *Tourism, Leisure and Global Change*, 14(1), 16.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และตารางแสดงความคิดเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบสอบถาม

ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถาม
เรื่อง ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

คนที่ 1 รองศาสตราจารย์ ดร.ประมาณ เทพสงเคราะห์

คนที่ 2 รองศาสตราจารย์พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์

คนที่ 3 ดร.สิริวิทย์ อิศโร

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว						
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลแหล่ง ท่องเที่ยว	+1	+1	+1	3	1	
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวก (ที่พัก อาหารและสถานบันเทิง การบริการ นำเที่ยว การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์)ในแหล่งท่องเที่ยว เพียงพอต่อความต้องการ	+1	+1	+1	3	1	
3. การติดป้ายสัญญาณเตือนภัย เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	
4. มีอุปกรณ์และเครื่องมือบรรเทา สาธารณภัย (ห่วงยาง ถังดับเพลิง) อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวได้ เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวอย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	
ด้านการบริหารบุคคล						
1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากน้อยเพียงใด	-1	+1	-1	-1	-0.33	ไม่ตอบโจทย์ด้านการบริหาร บุคคล
2. ท่านเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ดำเนินการเพื่อสร้างรายได้ ให้กับชุมชนมากน้อยเพียงใด	-1	+1	-1	-1	-0.33	ไม่ตอบโจทย์ด้านการบริหาร บุคคล
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการ จัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีประสิทธิภาพ มากน้อยเพียงใด (อาทิ สอดคล้อง กับการทำงาน ส่งเสริมให้นำความรู้ มาปรับใช้ในการทำงาน หรือช่วยให้ การทำงานดีขึ้น)	0	+1	-1	0	0	เพิ่มข้อความ
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกิจการ หนึ่งที่ช่วยให้ชุมชนของท่านเข้มแข็ง	-1	+1	-1	-1	-0.33	ไม่ตอบโจทย์ด้านการบริหาร บุคคล
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิด โอกาสให้ชุมชนวิพากษ์วิจารณ์การ	-1	+1	-1	-1	-0.33	ไม่ตอบโจทย์ด้านการบริหาร บุคคล

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิง นิเวศของตน						
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนำ ความรู้หลาย ๆ ด้านมาช่วยในการ วางแผนและประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิง นิเวศเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	-1	+1	-1	-1	-0.33	ไม่ตอบโจทย์ด้านการบริหาร บุคคล
ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น						
1. ท่านมีโอกาสเสนอโครงการหรือ กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ	0	+1	+1	2	0.66	มีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างไร
2. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการลง ประชามติให้มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
3. ท่านได้รับประโยชน์ที่เกิดจาก การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	-1	+1	+1	1	0.33	
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
5. มีการส่งเสริมความร่วมมือกับ เอกชนให้เข้ามาลงทุน เพื่อกระตุ้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0	+1	+1	2	0.66	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ด้านการรักษาภาวะเทียบและข้อกำหนด						
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
2. ท่านได้รับทราบภาวะเทียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	
3. ท่านเคยโดนเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามภาวะเทียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	0	2	0.66	
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
ด้านพื้นที่						

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. ความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความ หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	+1	+1	+1	3	1	เพิ่มสถานที่
2. ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของ ชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของ แหล่งท่องเที่ยว	+1	+1	+1	3	1	เพิ่มสถานที่
3. สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์และมี ความเหมาะสมกับ กิจกรรมการ ท่องเที่ยว	+1	+1	+1	3	1	
4. ศักยภาพของการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	+1	+1	0	2	0.66	
5. อธิยาศัยและการบริการของคน ในท้องถิ่นในแหล่ง ท่องเที่ยว รวมถึงบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศ เพียงพอในการให้บริการ ด้านการท่องเที่ยว	-1	+1	-1	1	0.33	อธิยาศัยควรแยกกับจำนวน บุคลากร
ด้านกิจกรรม						
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยว เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	เพิ่มสถานที่

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ความหลากหลายของกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาธรรมชาติ ป็นเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตก ปลา ชิม้ำ/ชีข้าง เรือนำวิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชน ท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	เพิ่มสถานที่
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการ สร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาธรรมชาติ เรือนำวิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถ สร้างประสบการณ์และ ความ ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เที่ยวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ชิม้ำ/ชีข้าง ป็นเขา ดำน้ำ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	เพิ่มสถานที่
ด้านการจัดการ						
1. การกำหนดข้อปฏิบัติของ นักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และ เส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวน และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1	เป็นวิธีไม่เข้าใจว่าจะต้อง เลือกตอบอย่างไร

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. การคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	3	1	เป็นวิธีไม่เข้าใจว่าจะต้องเลือกตอบอย่างไร
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1	
ด้านการมีส่วนร่วม						
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0	+1	+1	2	0.66	เพิ่มข้อความ
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. การรวมกลุ่มของประชาชนใน ท้องถิ่นในการบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	+1	+1	+1	3	1	

ภาคผนวก ข.

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Alpha Coefficient ของ Cronbach

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Alpha Coefficient ของ Cronbach

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Alpha Coefficient ของ Cronbach สำหรับ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ

การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ Cronbach's Alpha การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability test) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) หากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่จัดขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ใน กระบวนการวิจัยต่อไปได้ เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้นแบบ รวมกัน จะ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.955

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
ศักยภาพการปฏิบัติงาน	
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.954
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)	0.955
3. มีการตีป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม	0.955
4. มีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)	0.957
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว	0.955

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
ด้านการรักษาภาวะเจ็บและข้อกฎหมาย	
1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.955
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ	0.955
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.957
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.957
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
ด้านการบริหารบุคคล	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (อาทิ สอดคล้องกับการทำงาน ส่งเสริมให้นำความรู้มาปรับใช้ในการทำงานหรือช่วยให้การทำงานดีขึ้น)	0.953
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อนมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	0.954
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดทิศทางความต้องการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน	0.953

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เพียงพอกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	0.953
องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
ด้านพื้นที่	
1. เกาะลันตาีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	0.953
2. เกาะลันตาีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชนระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	0.954
3. เกาะลันตาีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์และมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว	0.952
4. เกาะลันตาีความหลากหลายของพื้นที่ทำให้สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ	0.952
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	0.955
ด้านกิจกรรม	
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิตยสารการเป็นต้น	0.954
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาระบบชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่มา/ซี่ข้าง เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	0.956
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรม ชุมชนท้องถิ่น	0.954
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาระบบชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น	0.953

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เที่ยวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซิม่า/ซีซัง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น	0.954
ด้านการจัดการ	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	0.952
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	0.951
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น	0.956
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	0.953
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ	0.956
ด้านการมีส่วนร่วม	
1. ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
2. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953
4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการร่วมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.953

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Alpha Coefficient ของ Cronbach สำหรับประชาชนในพื้นที่

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ

การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ Cronbach's Alpha การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability test) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) หากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่จัดขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ใน กระบวนการวิจัยต่อไปได้ เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้นแบบรวมกัน จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.980

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแบบสอบถามสำหรับประชาชนในพื้นที่

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
ศักยภาพการปฏิบัติงาน	
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.980
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)	0.979
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม	0.979
4. มีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)	0.979
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว	0.979
ด้านการรักษาภาวะเบียบและข้อกฎหมาย	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ	0.979

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.980
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	
1. ท่านมีโอกาสเสนอโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
2. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการลงประชามติให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
3. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแนะนำภาคเอกชนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาในการเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตำบลเกาะลันตา	0.980
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.980
5. มีการส่งเสริมความร่วมมือกับเอกชนให้เข้ามาลงทุนเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
ด้านพื้นที่	
1. เกาะลันตามีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงาม และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	0.980
2. เกาะลันตามีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชนระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของแหล่งท่องเที่ยว	0.980
3. เกาะลันตามีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์และมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว	0.979

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
4. เกาะลันตาที่มีความหลากหลายของพื้นที่ทำให้ สามารถเข้าถึง ท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ	0.980
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	0.979
ด้านกิจกรรม	
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น	0.979
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดู นก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษารวมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/ น้ำตก ตกปลา ซิม่า/ซีซัง เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	0.979
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น	0.979
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษารวมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น	0.979
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์ และ ความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทียวถ้ำ/น้ำตก ตก ปลา ซิม่า/ซีซัง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น	0.979
ด้านการจัดการ	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการกำหนดข้อปฏิบัติ ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่าง ไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	0.979
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีด ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	0.979
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น	0.979
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	0.979

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ	0.979
ด้านการมีส่วนร่วม	
1. ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.980
2. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979
4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการร่วมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.979

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Alpha Coefficient ของ Cronbach สำหรับนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ

การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ Cronbach's Alpha การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability test) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) หากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่จัดขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยต่อไปได้ เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้นแบบรวมกัน จะ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.939

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
ศักยภาพการปฏิบัติงาน	
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.941
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)	0.940
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม	0.935
4. มีอุปกรณ์และเครื่องบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)	0.934
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว	0.935
ด้านการรักษาภาวะเทียบและข้อกฎหมาย	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.940
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ	0.936
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.938
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.935
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0.939
องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
ด้านพื้นที่	
1. เกาะลันตามีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	0.937

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
2. เกาะลันตามีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชนระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของแหล่งท่องเที่ยว	0.940
3. เกาะลันตามีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์และมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว	0.936
4. เกาะลันตามีความหลากหลายของพื้นที่ทำให้สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ	0.939
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	0.939
ด้านกิจกรรม	
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น	0.934
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาธรรมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ชิม้า/ขี่ช้าง เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น	0.938
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น	0.940
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น	0.934
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ชิม้า/ขี่ช้าง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น	0.934
ด้านการจัดการ	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างมีระบบจนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	0.936
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	0.934

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพ น้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น	0.937
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง ปันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	0.935
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ	0.940

ภาคผนวก ค.
แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดเติมเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ( ) หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 21 - 40 ปี
 41 - 60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า
ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว
 ค้าขาย รับจ้าง/ลูกจ้าง
 นิสิต/นักศึกษา เกษตรกรรม/ปศุสัตว์/ประมง
 เกษียณ/ว่างงาน อื่นๆ โปรดระบุ.....

ภาคผนวก ง.
แบบสอบถามระดับความคิดเห็นศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง : กรุณาภาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน					
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)					
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม					
4. มีอุปกรณ์และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)					
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว					

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการรักษาภาวะเยียบและข้อกฎหมาย					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ					
3. ท่านเคยโดนเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
ด้านการบริหารบุคคล					
1. องค์กรบริหารส่วนตำบลมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (อาทิ สอดคล้องกับการทำงาน ส่งเสริมให้นำความรู้มาปรับใช้					

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ในการทำงาน หรือช่วยให้การทำงานดีขึ้น)					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อนมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดทิศทางความต้องการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน					
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เพียงพอกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านพื้นที่					
1. มีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. มีสภาพพื้นที่ความสัมพันธ์และมีความเหมาะสมกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. มีความหลากหลายของพื้นที่ทำให้ สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ตามความต้องการ					
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านกิจกรรม					
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น					
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาธรรมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่มา/ซี่ข้าง เรือนำวิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น					
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น					
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาธรรมชาติ เรือนำวิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น					
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่มา/ซี่ข้าง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น					
ด้านการจัดการ					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยว ในเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว					
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น					
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทางพันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น					
5. ที่ตั้งของที่พัก ร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ					
ด้านการมีส่วนร่วม					
1. ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง : กรุณาภาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน					
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)					
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม					
4. มีอุปกรณ์และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)					
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ					

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการรักษาภาวะเปียบและข้อกฎหมาย					
1. องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ					
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					

ส่วนที่ 3 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด   4 = มาก   3 = ปานกลาง   2 = น้อย
1 = น้อยที่สุด

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านพื้นที่					
1. เกาะลันตา มีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
2. เกาะลันตา ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของแหล่งท่องเที่ยว					
3. เกาะลันตา มีสภาพพื้นที่ความสัมพัทธ์และมีความเหมาะสมกับ กิจกรรมการท่องเที่ยว					
4. เกาะลันตา มีความหลากหลายของพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ					
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรม					
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาธรรมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่ม้า/ซี่ช้าง เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น					
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น					
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น					
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่ม้า/ซี่ช้าง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น					
ด้านการจัดการ					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว					
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น					
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้าน จำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความ เหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ					

แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับประชาชนในพื้นที่

ส่วนที่ 2 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง : กรุณาภาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน					
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน (ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)					
3. มีการติดป้ายสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม					
4. มีอุปกรณ์และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัยอย่างเพียงพอ (ห่วงยาง ถังดับเพลิง)					
5. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ					

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการรักษาภาวะเยียบและข้อกฎหมาย					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระเบียบร้านค้าและสถานบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ท่านได้รับทราบกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ					
3. ท่านเคยโดนตักเตือนหรือเทียบปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยใช้กฎหมายท้องถิ่นกับท่านเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎในขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
5. มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
ด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น					
1. ท่านมีโอกาสเสนอโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการลงประชามติให้มีการจัดทำโครงการหรือ					

ศักยภาพการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
กิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแนะนำภาคเอกชนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาในเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตำบลเกาะลันตา					
4. ท่านมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
5. มีการส่งเสริมความร่วมมือกับเอกชนให้เข้ามาลงทุน เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					

ส่วนที่ 3 : ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด   4 = มาก   3 = ปานกลาง   2 = น้อย
1 = น้อยที่สุด

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านพื้นที่					
1. เกาะลันตา มีความอุดมสมบูรณ์ ทัศนียภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
2. เกาะลันตา ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความตั้งใจของแหล่งท่องเที่ยว					
3. เกาะลันตา มีสภาพพื้นที่ที่ความสัมพันธ์และความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว					
4. เกาะลันตา มีความหลากหลายของพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ					
5. การจัดสรรพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรม					
1. มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวในเกาะลันตา เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เป็นต้น					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดูนก/ส่องสัตว์ ล่องแพ ศึกษาธรรมชาติ ปีนเขา ดำน้ำ เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่ม้า/ซี่ช้าง เรียนวิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น					
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกาะลันตาเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น					
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาธรรมชาติ เรียนวิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น					
5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถที่เกาะลันตาสร้างประสบการณ์และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทียวถ้ำ/น้ำตก ตกปลา ซี่ม้า/ซี่ช้าง ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น					
ด้านการจัดการ					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการกำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว					
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น					

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. ความชัดเจนของป้ายสื่อความหมายเส้นทาง พันธุ์ไม้ และ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น					
5. ที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้าน จำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความ เหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ					
ด้านการมีส่วนร่วม					
1. ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
2. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4. ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการ รวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ					

ภาคผนวก จ.

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เรื่อง ความคิดเห็นต่อศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา : ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ของนายอนุสรณ์ ลูกจันทร์ คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการวิจัยครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....เวลา.....
ผู้ให้สัมภาษณ์.....
สถานที่เก็บข้อมูล.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี คุณวุฒิการศึกษา.....

อาชีพ.....ภูมิำเนา.....

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทร.....อีเมลล์.....

**ส่วนที่ 2 แนวทางแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะ
ลันตา จังหวัดกระบี่**

1. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศเป็นไปในทิศทางใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรให้องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านสามารถบริหาร
จัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านกับการจัดการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านศักยภาพการบริหารบุคคลให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านการจัดการงบประมาณให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....
.....

7. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุสรณ์ ลูกจันทร์

ภาคผนวก จ.
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม อยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย เรื่อง ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านรวมทั้งศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาตรวจ ร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการใช้คะแนนคำถามแต่ละข้อในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการพิจารณา

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1. ให้ 1 คะแนน เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา
2. ให้ 0 คะแนน เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. ให้ -1 คะแนน เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ช.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์

ที่ ศธ 0521.1.08 /

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตู้ ปณ.5 ต.คอหงส์

อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

30 พฤศจิกายน 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ด้วยนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์ รหัสนักศึกษา 5910520505 กำลังศึกษารายวิชาวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ“ศึกษาองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาดำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” โดยมี ดร.ชายนิษฐ์ ช.บุญพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเข้าสัมภาษณ์นายกองค้การบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคใต้

ในการนี้ หลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในการให้นักศึกษา นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์ เข้าสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ถึงศึกษาองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาดำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ซึ่งนี้ผลจากการสัมภาษณ์จะนำไปประมวลผลวิเคราะห์ในภาพรวม และใช้ในแง่ของการศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ให้การสัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าสัมภาษณ์ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมประการใดสามารถติดต่อประสานงานได้โดยตรงกับ นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์ หมายเลขโทรศัพท์ 083-6469485 หรือ อีเมลล์ anuson-oil@hotmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ณัฐธิดา สุวรรณโณ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษาวิทยาการจัดการ(โครงการจัดตั้ง)

โทร 0 7428 7858-9

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นายอนุสรณ์ ลูกจันทร์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5910520505	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2558
สาขาจิตวิทยาชุมชน		

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

อนุสรณ์ ลูกจันทร์. (2562). ศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 กรณีศึกษาตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่. การประชุมวิชาการด้านการ
 บริหารจัดการ ครั้งที่ 11, 29 มิถุนายน 2562 ณ อาคารวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการ
 จัดการ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.